

SÉANCE DU JEUDI 14 MARS 1996

VERGADERING VAN DONDERDAG 14 MAART 1996

SOMMAIRE :

EXCUSÉS :

Page 679.

MESSAGES :

Page 679.

1. Chambre des représentants.
2. Non-évoctions.

COMMUNICATIONS :

Page 680.

1. Cour d'arbitrage.
2. Rapport du Gouvernement.
3. Entreprises publiques économiques.

COMPOSITION DE COMMISSIONS (Modification) :

Page 680.

PROPOSITIONS (Prise en considération) :

Pages 680 et 704.

M. Boutmans. — Proposition de loi modifiant l'article 488bis du Code civil.

M. Vandebroeke. — Proposition de résolution relative à l'organisation et à la gestion des archives.

Mme Lizin. — Proposition de résolution relative à la situation des Kurdes au Kurdistan.

QUESTIONS ORALES :

Question orale de M. Erdman au ministre de la Défense nationale sur « des tracts supposés racistes à la marine nationale ».

Orateurs : **M. Erdman, M. Maystadt**, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 680.

Question orale de M. Foret au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « les réfugiés soudanais ».

INHOUDSOPGAVE :

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 679.

BOODSCHAPPEN :

Bladzijde 679.

1. Kamer van volksvertegenwoordigers.
2. Non-evocaties.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 680.

1. Arbitragehof.
2. Verslag van de Regering.
3. Economische overheidsbedrijven.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES (Wijziging) :

Bladzijde 680.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming) :

Bladzijden 680 en 704.

De heer Boutmans. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 488bis van het Burgerlijk Wetboek.

De heer Vandebroeke. — Voorstel van resolutie betreffende de organisatie en het beheer van het archiefwezen.

Mevrouw Lizin. — Voorstel van resolutie betreffende de situatie van de Koerden in Koerdistan.

MONDELINGE VRAGEN :

Mondelinge vraag van de heer Erdman aan de minister van Landsverdediging over « de vermeende racistische schrijfsels bij de marine ».

Sprekers : **de heer Erdman, de heer Maystadt**, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 680.

Mondelinge vraag van de heer Foret aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over « de Sudaanese vluchtelingen ».

Orateurs: **M. Foret, M. Vande Lanotte**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 681.

Question orale de M. Anciaux au Vice-Premier ministre et ministre des Finances sur «le taux TVA réduit pour habitations sociales privées»

Orateurs: **M. Anciaux, M. Maystadt**, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 681.

Question orale de M. Olivier au Premier ministre sur «le Sommet du G7 sur l'emploi».

Orateurs: **M. Olivier, Mme Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 682.

Question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «les résultats du Sommet de Charm el-Cheikh».

Orateurs: **Mme Lizin, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 683.

Question orale de M. Verreycken au ministre des Affaires étrangères sur «les activités du consul honoraire belge au Maroc et les compatriotes dans les prisons marocaines».

Orateurs: **M. Verreycken, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, **MM. Desmedt, Hatry, M. le Président**, p. 684.

Question orale de M. Santkin au ministre de la Santé publique et des Pensions et au ministre des Affaires sociales sur «le traitement de la maladie d'Alzheimer et l'enregistrement comme médicament de la tacrine».

Orateurs: **M. Santkin, Mme De Galan**, ministre des Affaires sociales, p. 685.

Question orale de M. Hatry au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «les désordres et retards de distribution dans les bureaux de poste bruxellois».

Orateurs: **M. Hatry, Mme De Galan**, ministre des Affaires sociales, p. 686.

Question orale de Mme Dardenne au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «le droit au logement».

Orateurs: **Mme Dardenne, M. Peeters**, secrétaire d'État à la Sécurité, à l'Intégration sociale et à l'Environnement, p. 687.

Question orale de M. Staes au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «l'interdiction d'importation de fourrures d'animaux sauvages capturés au moyen de pièges».

Orateurs: **M. Staes, M. Peeters**, secrétaire d'État à la Sécurité, à l'Intégration sociale et à l'Environnement, p. 688.

Question orale de M. Boutmans au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «l'agrément du soja Monsanto».

Orateurs: **M. Boutmans, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 689.

Question orale de Mme Leduc au ministre de la Justice sur «l'intervention de certains huissiers de justice chargés d'emmener des enfants pour faire respecter le droit de garde».

Orateurs: **Mme Leduc, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 690.

Sprekers: **de heer Foret, de heer Vande Lanotte**, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 681.

Mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën over «het verlaagd BTW-tarief voor particuliere sociale woningen».

Sprekers: **de heer Anciaux, de heer Maystadt**, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 681.

Mondelinge vraag van de heer Olivier aan de Eerste minister over «de G7-Top over tewerkstelling».

Sprekers: **de heer Olivier, mevrouw Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 682.

Mondelinge vraag van mevrouw Lizin aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de resultaten van de Top van Sjarm El-sjeikh».

Sprekers: **mevrouw Lizin, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 683.

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de activiteiten van de Belgische ereconsul in Marokko en de landgenoten in Marokkaanse gevangenissen».

Sprekers: **de heer Verreycken, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, **de heren Desmedt, Hatry, de Voorzitter**, blz. 684.

Mondelinge vraag van de heer Santkin aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen en aan de minister van Sociale Zaken over «de behandeling van de ziekte van Alzheimer en de registratie van tacrine als geneesmiddel».

Sprekers: **de heer Santkin, mevrouw De Galan**, minister van Sociale Zaken, blz. 685.

Mondelinge vraag van de heer Hatry aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de wanorde en de achterstand bij de postbestelling in de Brusselse postkantoren».

Sprekers: **de heer Hatry, mevrouw De Galan**, minister van Sociale Zaken, blz. 686.

Mondelinge vraag van mevrouw Dardenne aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «het recht op huisvesting».

Sprekers: **mevrouw Dardenne, de heer Peeters**, staatssecretaris voor Veiligheid, Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, blz. 687.

Mondelinge vraag van de heer Staes aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «het invoerverbod voor pelzen afkomstig van dieren gevangen met wildklemmen».

Sprekers: **de heer Staes, de heer Peeters**, staatssecretaris voor Veiligheid, Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, blz. 688.

Mondelinge vraag van de heer Boutmans aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de erkenning van de Monsanto-soja».

Sprekers: **de heer Boutmans, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 689.

Mondelinge vraag van mevrouw Leduc aan de minister van Justitie over «het optreden van sommige gerechtsdeurwaarders bij het weghalen van kinderen in het kader van het hoederecht».

Sprekers: **mevrouw Leduc, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 690.

Question orale de M. Goovaerts au ministre de la Justice sur «la lutte contre les bandes bruxelloises de jeunes».

Orateurs: **M. Goovaerts, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 691.

PROJET DE LOI (Discussion):

Projet de loi portant insertion d'un article 353bis au Code judiciaire et modification de l'article 354 du même code.

Discussion générale. — *Orateurs*: **MM. Foret, Boutmans, Erdman, Anciaux, Coveliers**, p. 692.

Discussion et vote des articles, p. 693.

PROJET ET PROPOSITION DE LOI (Votes):

Projet de loi portant insertion d'un article 353bis au Code judiciaire et modification de l'article 354 du même code, p. 695.

Proposition de loi portant exonération du revenu cadastral pour l'exercice public de l'assistance morale laïque.

Vote en seconde lecture sur l'amendement de M. Delcroix et consorts, p. 694.

Vote sur l'ensemble, p. 696.

Justification de vote: *Orateur*: **M. Verreycken**, p. 696.

ORDRE DES TRAVAUX:

Orateurs: **M. le Président, MM. Hatry, Vautmans**, p. 694.

MOTION (Vote):

Vote sur la motion motivée déposée en conclusion des demandes d'explications de MM. Vergote et Coene au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications développées le 7 mars 1996, p. 697.

Explications de vote: **MM. Vergote, Loones, Mme Dardenne, M. Lallemand**, p. 697.

NOMINATION DES DÉLÉGUÉS AU CONSEIL INTER-PARLEMENTAIRE CONSULTATIF DE BENELUX (Modification):

Page 698.

DEMANDE D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de M. Boutmans au Premier ministre sur «le Comité supérieur de contrôle».

Orateurs: **MM. Boutmans, Pinoie, Anciaux, M. Flahaut**, ministre de la Fonction publique, p. 698.

PROJET DE LOI (Dépôt):

Page 704.

Projet de loi portant assentiment à la convention additionnelle signée à Bruxelles le 20 avril 1994, modifiant la convention et supprimant le protocole entre la république de Corée et le royaume de Belgique tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, signés à Bruxelles le 29 août 1977.

Mondelinge vraag van de heer Goovaerts aan de minister van Justitie over «de bestrijding van Brusselse jeugdbendes».

Sprekers: **de heer Goovaerts, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 691.

WETSONTWERP (Bespreking):

Wetsontwerp tot invoeging van een artikel 353bis in het Gerechtelijk Wetboek en tot wijziging van artikel 354 van hetzelfde wetboek.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: **de heren Foret, Boutmans, Erdman, Anciaux, Coveliers**, blz. 692.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 693.

WETSONTWERP EN -VOORSTEL (Stemmingen):

Wetsontwerp tot invoeging van een artikel 353bis in het Gerechtelijk Wetboek en tot wijziging van artikel 354 van hetzelfde wetboek, blz. 695.

Wetsvoorstel houdende vrijstelling van kadastraal inkomen voor het openbaar uitoefenen van de vrijzinnige morele dienstverlening.

Stemming in tweede lezing over het amendement van de heer Delcroix c.s., blz. 694.

Stemming over het geheel, blz. 696.

Stemverklaring: *Spreker*: **de heer Verreycken**, blz. 696.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Sprekers: **de Voorzitter, de heren Hatry, Vautmans**, blz. 694.

MOTIE (Stemming):

Stemming over de gemotiveerde motie ingediend tot besluit van de op 7 maart 1996 gestelde vragen om uitleg van de heren Vergote en Coene aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, blz. 697.

Stemverklaringen: **de heren Vergote, Loones, mevrouw Dardenne, de heer Lallemand**, blz. 697.

BENOEMING VAN DE AFGEVAARDIGDEN BIJ DE RAAD-GEVENDE INTERPARLEMENTAIRE BENELUXRAAD (Wijziging):

Bladzijde 698.

VRAAG OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van de heer Boutmans aan de Eerste minister over «het Hoog Comité van toezicht».

Sprekers: **de heren Boutmans, Pinoie, Anciaux, de heer Flahaut**, minister van Ambtenarenzaken, blz. 698.

WETSONTWERP (Indiening):

Bladzijde 704.

Wetsontwerp houdende instemming met de aanvullende overeenkomst ondertekend te Brussel op 20 april 1994, tot wijziging van de overeenkomst en tot opheffing van het protocol tussen de republiek Korea en het koninkrijk België tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 29 augustus 1977.

PROPOSITIONS (Dépôt):

Page 704.

M. Olivier. — Proposition de loi insérant un article 38ter dans la loi du 16 mars 1971 sur le travail, en vue de mieux protéger les travailleurs chargés du transport de fonds.

M. Ph. Charlier. — Proposition de loi modifiant l'article 54 du Code des impôts sur les revenus 1992.

Mme Willame-Boonen. — Proposition de loi modifiant l'article 104, 8°, du Code des impôts sur les revenus 1992 en vue de protéger le patrimoine culturel immobilier.

M. Ph. Charlier et Mme Willame-Boonen. — Proposition de loi modifiant l'article 212 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe.

M. Ph. Charlier. — Proposition de loi modifiant l'article 60 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe.

Mme Lizin. — Proposition de loi visant au contrôle de l'application des résolutions du Sommet mondial pour le développement social, réuni à Copenhague du 6 au 13 mars 1995.

M. Erdman. — Proposition de loi insérant un chapitre IIIbis (nouveau) au titre IV de la loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée le 16 mars 1968.

M. Boutmans. — Proposition de loi complétant l'article 37, 12°, de la loi du 16 mars 1971 sur le travail, en vue d'interdire le travail nocturne des convoyeurs de fonds et de titres.

M. Jonckheer. — Proposition de loi organisant le référendum d'initiative populaire ou parlementaire en matière d'approbation de traités internationaux ou de lois réalisant des transferts de souveraineté.

M. Jonckheer. — Proposition de révision du titre III de la Constitution, en vue d'y insérer des dispositions nouvelles relatives aux référendums.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt):

Page 705.

M. Goris au ministre de la Défense nationale sur «l'absence de mise en œuvre des recommandations de la commission d'enquête parlementaire sur les commandes militaires».

Mme Nelis-Van Liedekerke au ministre de l'Emploi et du Travail sur «le rapport annuel économique de la Commission européenne».

M. D'Hooghe au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «l'organisation de l'aide médicale urgente».

M. Goovaerts au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «la création d'une centrale des risques positifs».

M. Mouton au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «le projet de zone interpolice de type B en Hesbaye».

VOORSTELLEN (Indiening):

Bladzijde 704.

De heer Olivier. — Wetsvoorstel tot invoeging van een artikel 38ter in de arbeidswet van 16 maart 1971, met het oog op een betere bescherming van werknemers die belast zijn met geldtransporten.

De heer Ph. Charlier. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 54 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

Mevrouw Willame-Boonen. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 104, 8°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, met het oog op de bescherming van het onroerend cultureel erfgoed.

De heer Ph. Charlier en mevrouw Willame-Boonen. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 212 van het Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten.

De heer Ph. Charlier. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 60 van het Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten.

Mevrouw Lizin. — Wetsvoorstel strekkende tot controle op de toepassing van de resoluties van de Wereldtop voor sociale ontwikkeling die van 6 tot 13 maart 1995 te Kopenhagen heeft plaatsgevonden.

De heer Erdman. — Wetsvoorstel tot invoering van een hoofdstuk IIIbis (nieuw) in titel IV van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968.

De heer Boutmans. — Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 37, 12°, van de arbeidswet van 16 maart 1971, houdende verbod van nachtarbeid voor vervoer van geld en effecten.

De heer Jonckheer. — Wetsvoorstel houdende organisatie van een referendum op initiatief van de bevolking of van het Parlement over de goedkeuring van internationale verdragen of van wetten die voorzien in een soevereiniteitsoverdracht.

De heer Jonckheer. — Voorstel tot herziening van titel III van de Grondwet, om nieuwe bepalingen in te voegen betreffende het referendum.

VRAGEN OM UITLEG (Indiening):

Bladzijde 705.

De heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «het uitblijven van de aanbevelingen die werden voorgesteld door de onderzoekscommissie legeraankopen».

Mevrouw Nelis-Van Liedekerke aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «het economisch jaarverslag van de Europese Commissie».

De heer D'Hooghe aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de organisatie van de dringende medische hulpverlening».

De heer Goovaerts aan de Vice-Eerste minister en minister van Economische Zaken en Telecommunicatie over «de oprichting van een positieve risicocentrale».

De heer Mouton aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de geplande interpolitiezone van het type B in Haspengouw».

PRÉSIDENCE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 10 m.
De vergadering wordt geopend om 15 h 10 m.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

Mmes Dua, pour devoirs professionnels; Mayence-Goossens, pour d'autres devoirs; Cornet d'Elzuis, MM. Van Hauthem, Weyts, pour raison de santé; Coene, pour raisons familiales, et Destexhe, en mission à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de dames Dua, wegens ambtsplichten; Mayence-Goossens, wegens andere plichten; Cornet d'Elzuis, de heren Van Hauthem, Weyts, om gezondheidssredenen; Coene, om familiale redenen, en Destexhe, met opdracht in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAPPEN

Kamer van volksvertegenwoordigers

MESSAGES

Chambre des représentants

De Voorzitter. — Bij boodschappen van 7 maart 1996, ontvangen op 8 maart 1996, heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals zij ter vergadering van 7 maart 1996 werden aangenomen, de wetsontwerpen:

1° Tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 15 mei 1995 tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 december 1987 betreffende de verplichte bijdragen aan het Fonds voor de gezondheid en de productie van de dieren;

Par messages du 7 mars 1996, reçus le 8 mars 1996, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance du 7 mars 1996, les projets de loi:

1° Portant confirmation de l'arrêté royal du 15 mai 1995 modifiant l'arrêté royal du 11 décembre 1987 relatif aux cotisations obligatoires au Fonds de la santé et de la production des animaux;

2° Tot wijziging van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen;

2° Modifiant le Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus;

3° Houdende wijziging van artikel 104 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 tot toevoeging aan de lijst van de aftrekbare bestedingen, van de giften in geld aan erkende instellingen die de bescherming van het leefmilieu nastreven;

3° Modifiant l'article 104 du Code des impôts sur les revenus 1992 en vue d'ajouter à la liste des dépenses déductibles les libéralités en argent faites aux organismes agréés de défense de l'environnement;

4° Betreffende de deelneming van België aan de vierde algemene verhoging van het kapitaal van de Aziatische Ontwikkelingsbank.

4° Relative à la participation de la Belgique à la quatrième augmentation générale du capital de la Banque asiatique de Développement.

Deze wetsontwerpen regelen aangelegenheden bedoeld in artikel 78 van de Grondwet. De uiterste datum voor evocatie is maandag 25 maart 1996.

Ces projets de loi règlent des matières visées à l'article 78 de la Constitution. La date limite pour l'évocation est le lundi 25 mars 1996.

Bij boodschap van 7 maart 1996 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat laten weten dat zij heeft aangenomen en aan de koninklijke bekrachtiging zal voorleggen het wetsontwerp houdende tweede aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 1995 — Sectie 33 — «Verkeer en Infrastructuur».

Par message du 7 mars 1996, la Chambre des représentants a fait connaître au Sénat qu'elle a adopté et qu'elle soumettra à la sanction royale le projet de loi portant deuxième ajustement du budget général des Dépenses de l'année budgétaire 1995 — Section 33 — «Communications et Infrastructure».

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Non-evocaties — Non-évocations

De Voorzitter. — Bij boodschappen van 12 maart 1996 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, de volgende niet-geëvoceerde wetsontwerpen:

1° Tot wijziging van de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen, de wet van 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten en de wet van 6 april 1995 inzake de secundaire markten, het statuut van en het toezicht op de beleggingsondernemingen, de bemiddelaars en beleggingsadviseurs en inzake de effectenbanken;

Par messages du 12 mars 1996, le Sénat a retourné à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, les projets de loi non évoqués qui suivent :

1° Modifiant la loi du 22 mars 1993 relative au statut et au contrôle des établissements de crédit, la loi du 4 décembre 1990 relative aux opérations financières et aux marchés financiers et la loi du 6 avril 1995 relative aux marchés secondaires, au statut des entreprises d'investissement et à leur contrôle, aux intermédiaires et conseillers en placements et relative aux banques de titres;

2° Houdende fiscale bepalingen inzake roerende inkomsten.

2° Portant des dispositions fiscales en matière de revenus mobiliers.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De Voorzitter. — Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van de prejudiciële vraag betreffende artikel 1410, § 2, 5°, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (rolnummer 934).

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat la question préjudicielle concernant l'article 1410, § 2, 5°, 1°, du Code judiciaire, posée par le Tribunal de première instance de Bruxelles (numéro du rôle 934).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Verslag van de Regering — Rapport du Gouvernement

De Voorzitter. — De Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel en de minister van Buitenlandse Zaken zenden, overeenkomstig artikel 14 van de wet van 5 augustus 1991 betreffende de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik dienstig materieel en daaraan verbonden technologie, het verslag 1994 over.

Le Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur et le ministre des Affaires étrangères transmettent, conformément à l'article 14 de la loi du 5 août 1991 relative à l'importation, à l'exportation et au transit d'armes, de munitions et de matériel devant servir spécialement à un usage militaire et de la technologie y afférente, le rapport 1994.

— Neergelegd ter griffie.

Dépôt au greffe.

Economische overheidsbedrijven

Entreprises publiques économiques

De Voorzitter. — Met toepassing van artikel 46 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, heeft de Dienst Ombudsman van De Post aan de Voorzitter van de Senaat overgezonden, het jaarverslag voor het werkingsjaar 1995.

En application de l'article 46 de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, le Service Médiation de La Poste a transmis au Président du Sénat le rapport annuel pour l'exercice 1995.

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijziging

COMPOSITION DE COMMISSIONS

Modification

De Voorzitter. — Bij het Bureau is een voorstel ingediend om in de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden de heer Tobback als effectief lid te vervangen door de heer Moens en de heer Moens als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Tobback.

Le Bureau est saisi d'une demande tendant à remplacer M. Tobback par M. Moens comme membre effectif et M. Moens par M. Tobback comme membre suppléant au sein de la commission des Affaires institutionnelles.

Geen bezwaar?

Pas d'opposition?

Dan is aldus besloten.

Il en sera donc ainsi.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Inoverwegingneming — Prise en considération

De Voorzitter. — Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen.

L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions.

U heeft de lijst ontvangen van de verschillende in overweging te nemen voorstellen met opgave van de commissies waarnaar het Bureau van plan is ze te verwijzen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le Bureau envisage de les renvoyer.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieven mij die vóór het einde van de vergadering te doen kennen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler, de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, zal ik beschouwen dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verwezen naar de commissies die door het Bureau zijn aangeduid.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le Bureau.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ERDMAN AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE VERMEENDE RACISTISCHE SCHRIJFSELS BIJ DE MARINE»

QUESTION ORALE DE M. ERDMAN AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «DES TRACTS SUPPOSÉS RACISTES À LA MARINE NATIONALE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Erdman aan de minister van Landsverdediging over «de vermeende racistische schrijfsels bij de marine».

Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de Voorzitter, in een artikel in *La Libre Belgique* van 5 maart jongstleden lees ik dat er bij de strijdkrachten, meer bepaald bij onderdelen van de marine, racistische documenten worden aangemaakt en verdeeld.

In het artikel wordt het voorbeeld gegeven van een naturalisatieverzoek met hoogst racistische uitlatingen. Dit document werd blijkbaar tijdens de diensturen ontworpen en gereproduceerd.

Kan de Vice-Eerste minister mij meedelen of de feiten die in dat artikel worden aangehaald, juist zijn? Waar en door wie worden dergelijke schrijfsels ontworpen en verspreid? Welke maatregelen worden genomen om de auteurs van deze racistische documenten te straffen? Wie is belast met de opvolging van dit dossier?

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Maystadt, die antwoordt namens de minister van Landsverdediging.

De heer Maystadt, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Mijnheer de Voorzitter, de feiten die in het artikel van *La Libre Belgique* zijn aangehaald, zijn in grote mate juist. Het document werd door de betrokkene aan de lokale militaire overheid gegeven naar aanleiding van een verslag ten laste voor onwettige afwezigheid. Tot op heden kon nochtans niet worden bevestigd dat het document zou zijn opgesteld tijdens de diensturen en met materiaal van de dienst.

De betrokkene heeft geweigerd te antwoorden op de vraag wie het document heeft opgesteld en verspreid. Hij heeft alleen toegegeven dat hij er sinds oktober 1995 in het bezit van is.

Het dossier werd overgemaakt aan het krijgsauditoraat dat belast is met de opvolging ervan.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman voor een repliek.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Vice-Eerste minister voor dit antwoord en ik zou hem of zijn collega, bevoegd voor deze materie, willen verzoeken om mij persoonlijk op de hoogte te houden van het gevolg dat op het juridische vlak aan dit dossier zal worden gegeven.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. FORET AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LES RÉFUGIÉS SOUDANAIS»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER FORET AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE SUDANESE VLUCHTELINGEN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Foret au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «les réfugiés soudanais».

La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le Président, les journaux *La Libre Belgique* du 8 mars et *La Wallonie* du 12 mars font état d'une information inquiétante: le Gouvernement belge, en particulier le ministre de l'Intérieur, aurait conduit des tractations avec le Soudan pour que ce pays accueille Ahmed Zaoui, membre présumé du GIA algérien, condamné avec sursis en appel à Bruxelles et actuellement sous le coup d'un arrêté ministériel d'expulsion. D'après les journalistes, en échange de ce service, le Soudan aurait obtenu de la Belgique un engagement «à fermer rigoureusement ses portes aux aspirants réfugiés soudanais».

Le choix du Soudan est particulièrement malheureux: c'est l'un des principaux foyers du fondamentalisme islamique, classé par le département d'État américain comme l'un des parrains du terrorisme islamique. Expulser Zaoui vers le Soudan, c'est en quelque sorte le renvoyer à ses employeurs qui ne manqueront de le recruter rapidement.

Monsieur le Vice-Premier ministre, confirmez-vous ces informations? Le ministère de l'Intérieur a-t-il été mêlé à ces tractations? Auquel cas, à quel titre est-il intervenu dans une négociation internationale, hors de son champ de compétence? À combien s'élève le nombre de réfugiés soudanais en Belgique et sous quel motif justifierez-vous la fermeture de l'accès du territoire belge en ce qui les concerne?

M. le Président. — La parole est à M. Vande Lanotte, Vice-Premier ministre.

M. Vande Lanotte, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur. — Monsieur le Président, ma réponse sera brève.

Je tiens tout d'abord à préciser qu'il n'a jamais été question pour la Belgique d'accepter des négociations d'aucune sorte avec quelque pays que ce soit concernant une éventuelle restriction en matière d'accueil de réfugiés soudanais. En effet, l'immigration et le droit d'asile sont soumis à des règles de droit. Il est même totalement exclu d'envisager de telles négociations.

En ce qui concerne le Soudan, sur une période de sept ans, 450 demandes d'asile ont été introduites. Douze ont reçu une réponse positive, 311 ont été refusées et 127 sont toujours en examen.

En 1995, le nombre de demandes en la matière s'élevait à 244. En janvier 1996, neuf demandes ont été enregistrées. Il en a été de même en février.

J'en viens à présent au cas de M. Zaoui. M. Foret a évoqué un article de M. Dumont. C'est un auteur qui a tendance à réagir lorsqu'il est question de la Sûreté de l'État. Cependant, généralement, la qualité des informations dont il dispose laisse à désirer.

Les ministres de l'Intérieur et des Affaires étrangères étudient actuellement le cas de personnes faisant l'objet d'une condamnation et qui doivent être expulsées, comme, par exemple, M. Zaoui. Une expulsion vers le Soudan n'est pas envisagée. D'autres solutions sont actuellement à l'étude. Mais, jusqu'à présent, la question de l'expulsion n'est pas réglée.

Cinq personnes sont concernées par cette affaire: une d'entre elles a obtenu le droit d'asile et les quatre autres sont en prison et doivent être expulsées. Nous tâchons de leur trouver un pays d'accueil. Le Soudan ne figure pas parmi les pays retenus.

M. le Président. — La parole est à M. Foret pour une réplique.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je prends acte de la réponse du Vice-Premier ministre en ce qui concerne les réfugiés et de son démenti quant à l'expulsion et l'échange.

Je laisse, bien entendu, au Vice-Premier ministre la responsabilité de ses propos envers l'écriture et la pensée d'un journaliste. C'est à eux qu'il revient de régler, ensemble, ce qui me paraît être un conflit.

Je saisis également l'opportunité de ce débat pour redire combien il me paraîtrait regrettable de fermer d'autres portes aux réfugiés soudanais, notamment chrétiens et animistes, du Sud-Soudan. Une telle attitude, si elle se concrétisait, consisterait à encourager le mouvement islamique international dont nous savons que M. Hassan el Tourabi est le leader.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ANCIAUX AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN OVER «HET VERLAAGD BTW-TARIEF VOOR PARTICULIERE SOCIALE WONINGEN»

QUESTION ORALE DE M. ANCIAUX AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES SUR «LE TAUX TVA RÉDUIT POUR HABITATIONS SOCIALES PRIVÉES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën over «het verlaagd BTW-tarief voor particuliere sociale woningen».

Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, met het koninklijk besluit van 1 december 1995 en het ministerieel besluit van 22 december 1995 heeft de minister een lovenswaardige

maatregel in de praktijk omgezet. Voor een bepaalde categorie van privé-woningen wordt de BTW verlaagd. Dit zal voor een aantal gezinnen die een eigen woning willen verwerven de drempel aanzienlijk verlagen. Terecht heeft de minister in dit koninklijk besluit de vermindering van de BTW gekoppeld aan de omvang van de woning. Slechts relatief kleine woningen komen in aanmerking, zodat op prestigieuze woningen de maatregel niet van toepassing is. Bij de uitwerking van zijn maatregel heeft de minister er echter geen rekening mee gehouden dat grote gezinnen ook een grotere woonoppervlakte nodig hebben. Dit is voor hen geen overbodige luxe, maar een noodzaak om comfortabel te kunnen leven. Nochtans is rekening houden met de gezinsgrootte sinds lang een algemeen aanvaard principe in het sociaal woningbeleid. Bovendien vermeldt het regeerakkoord — waaraan leden van de meerderheid zo graag verwijzen — dat beleidsmaatregelen getoetst moeten worden op hun effect voor de gezinnen.

Volgens hetzelfde koninklijk besluit komen ook tweede verblijven in aanmerking voor het gunsttarief, waardoor ze gecatalogeerd worden als «sociale woningen». Is dit wel verantwoord?

Mijnheer de Vice-Eerste minister, ik heb enkele heel concrete vragen. Waarom hebt u niet bepaald dat de toegestane oppervlakte van de woningen op basis van de gezinssamenstelling wordt gemoduleerd? Bent u bereid om het koninklijk besluit te wijzigen zodat de toegestane oppervlakte aan de gezinsgrootte en dus aan de behoeften wordt aangepast? Wat is uw motivatie om tweede verblijven ook in aanmerking te laten komen voor het verlaagd BTW-tarief?

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Maystadt.

De heer Maystadt, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Mijnheer de Voorzitter, de berekening van de maximum oppervlakte om in aanmerking te komen voor het gunsttarief van 12 pct. in de sector van de sociale privé-woningen is gebaseerd op de ruimste normen inzake sociale huisvesting van het Vlaams Gewest. Het maximum toegestane volume wordt in het Vlaams Gewest als volgt berekend. Het basisvolume bedraagt 475 kubieke meter. Per kind ten laste komt daar 25 kubieke meter, met een maximum van 600 kubieke meter, dit stemt overeen met vijf kinderen ten laste. Om een vlugge en eenvoudige controle door de BTW-administratie mogelijk te maken, werden deze 600 kubieke meter omgerekend naar vierkante meter, wat neerkomt op 190 vierkante meter.

Voor de toepassing van de gunstregeling wordt slechts een gedeelte van de zolder en van het dakkamerniveau in aanmerking genomen. Er wordt bovendien geen rekening gehouden met de oppervlakte van de kelder en van de garage, dit in tegenstelling tot de normen die toegepast worden door het Vlaams Gewest, waar de zolder en het dakkamerniveau, evenals de kelder en de garage wel in aanmerking worden genomen. Derhalve blijkt duidelijk dat hier wel rekening werd gehouden met gezinnen met verschillende kinderen, waar het op BTW-technisch vlak niet mogelijk is om rekening te houden met de werkelijke gezinssituatie.

Inzake de tweede verblijven dient er aan te worden herinnerd dat ongeveer 85 pct. van de eigenaars slechts één woning bezit, ongeveer 15 pct. twee woningen en slechts een klein aantal eigenaars drie of meer. Bovendien zou het voor de BTW-administratie niet gemakkelijk geweest zijn na te gaan of het al dan niet een eerste woning betreft, of het om een hoofdverblijfplaats of om een tweede verblijfplaats gaat. Er dient ook rekening te worden gehouden met personen die gebouwd hebben en verplicht zijn te verhuizen om professionele, familiale of andere redenen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een repliek.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Vice-Eerste minister voor zijn antwoord. Zoals hij doet opmerken, is het voor de BTW-administratie ongetwijfeld niet eenvoudig om na te gaan of het om een eerste of een tweede

verblijf gaat. Ik heb er echter fundamenteel geen problemen mee dat ook tweede verblijfplaatsen onder het verlaagd BTW-tarief kunnen vallen. Ik heb dit voorbeeld enkel aangehaald om aan te tonen dat het in dit geval niet echt om een sociale maatregel gaat, maar dat men zoals de Vice-Eerste minister zelf zegt, die formule heeft aanvaard om administratieve moeilijkheden te vermijden.

Zijn antwoord aangaande de gezinsmodulering schenkt mij evenwel geen voldoening. Het is niet helemaal duidelijk hoeveel 25 kubieke meter uitbreiding per kind ten laste betekent in vierkante meter. Wanneer men ervan uitgaat dat 600 kubieke meter 190 vierkante meter is, dan neem ik aan dat elk kind ten laste een uitbreiding van ongeveer 9 vierkante meter toelaat. Blijkbaar wordt er op BTW-technisch vlak wel rekening gehouden met de gezinssituatie. De huidige normen zijn evenwel te strikt voor grote gezinnen. Men moet niet alleen rekening houden met de ruimte die nodig is om een bed per kind te plaatsen. Uit eigen ervaring weet ik dat een groot gezin ook grotere leefruimten nodig heeft.

De beide gezinsverenigingen in ons land zijn trouwens reeds bij de Vice-Eerste minister komen aankloppen met de vraag om het koninklijk besluit in de mate van het mogelijke alsnog aan te passen. Aangezien de Vice-Eerste minister daar blijkbaar geen bezwaar tegen oppert, vraag ik hem op hun vraag in te gaan. De huidige maatregel voldoet immers totaal niet.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Maystadt.

De heer Maystadt, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Anciaux vraagt is onmogelijk. Het gaat hier immers om een BTW-maatregel en de Europese reglementering verbiedt om in de BTW-regeling verschillen in te bouwen naargelang de eigenheden van de betaler.

De heer Anciaux (VU). — Men zou de maatregel toch wat kunnen uitbreiden en de aanslagvoet afhankelijk maken van de grootte van de woning. In dat geval zouden grote gezinnen niet langer uitgesloten worden.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER OLIVIER AAN DE EERSTE MINISTER OVER «DE G7-TOP OVER TEWERKSTELLING»

QUESTION ORALE DE M. OLIVIER AU PREMIER MINISTRE SUR «LE SOMMET DU G7 SUR L'EMPLOI»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Olivier aan de Eerste minister over «de G7-Top over tewerkstelling».

Het woord is aan de heer Olivier.

De heer Olivier (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, zeer binnenkort vindt in de Franse stad Rijsel een ontmoeting plaats tussen de regeringsleiders van de zeven rijkste industrielanden. Deze top zal zich bezig houden met de tewerkstellingsproblematiek. De Europese Unie wordt daar vertegenwoordigd door commissievoorzitter Jacques Santer.

Graag had ik hieromtrent van de Eerste minister een antwoord gekregen op volgende vragen. In welke mate is ons land betrokken bij de voorbereiding van deze top? Bestaat de mogelijkheid om onze bekommernissen inzake de tewerkstelling op dit forum ter sprake te brengen? Wordt op deze top voldoende aandacht besteed aan de fenomenen van sociale dumping en de wereldwijde delokalisatie? Wat is de inbreng van ons land in het zoeken naar oplossingen om de werkgelegenheid aan te zwengelen?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Smet die antwoordt namens de Eerste minister.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Mijnheer de Voorzitter, de Eerste minister heeft mij gevraagd de vraag van de heer Olivier te beantwoorden.

België is zelf geen lid van de G7. Naast de grote landen, de Verenigde Staten, Italië, Japan, Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk — Rusland is waarnemer bij de G7 —, is enkel de Europese Unie geassocieerd met de G7. Zij wordt vertegenwoordigd door de Europese Commissie die bijgevolg het prerogatief heeft.

Dit neemt niet weg dat de Commissie op de jongste vergadering van de ad-hoc werkgroep van de directeurs-generaal voor de werkgelegenheid, waarop ook de directeur-generaal en verschillende kabinetsleden van het departement Tewerkstelling aanwezig waren, heeft beloofd om een mededeling te versturen naar de lidstaten over het standpunt dat de commissie namens de Unie op die G7-Top zal verdedigen. Deze mededeling werd ons beloofd voor de tweede helft van de maand maart, maar tot nu toe hebben wij die nog niet binnengekregen.

Hoewel België niet rechtstreeks vertegenwoordigd is in de G7-Top, onderhoudt het wel bilaterale contacten met het Franse voorzitterschap daarvan. Die verlopen nu reeds via het departement Buitenlandse Zaken.

Zoals bekend zou commissievoorzitter Santer op 5 maart een ontmoeting hebben met de top van de Belgische Regering en van de Belgische sociale partners, dit in het kader van het Europees Vertrouwenspact voor de Werkgelegenheid dat de heer Santer op 31 januari in het Europees Parlement heeft aangekondigd. Hij kondigde daarin ook aan dat hij een rondrit langs de Europese hoofdsteden wou maken om de verschillende meningen te leren kennen over vier thema's: de arbeidskosten en de sociale bescherming, de versoepeling van de organisatie van de arbeidsmarkt, onderwijs en opleiding en tenslotte de mechanismen voor jobcreatie. Wij hadden de bedoeling om van deze gelegenheid gebruik te maken om dit dossier aan te kaarten. Jammer genoeg heeft de ontmoeting met de heer Santer niet kunnen doorgaan omwille van ziekte van de commissievoorzitter. Een nieuwe datum werd reeds vastgelegd, maar ik kan u niet bevestigen of die nog voor de G7-Top valt. Indien dat wel het geval is dan zullen wij dat dossier alleszins voorleggen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME LIZIN AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LES RÉSULTATS DU SOMMET DE CHARM EL-CHEIKH»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE RESULTATEN VAN DE TOP VAN SJARM EL-SJEIKH»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «les résultats du sommet de Charm el-Cheikh».

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, le monde entier a salué l'importance du Sommet de Charm el-Cheikh et les discours officiels ont été fermes et déterminés.

Mais au-delà des discours, le ministre peut-il nous donner son estimation des résultats concrets de ce sommet?

La troïka européenne a-t-elle considéré comme positifs les résultats obtenus? Sur quels thèmes en particulier la troïka considère-t-elle que sa collaboration antiterroriste pourra progresser?

Des mesures précises ont-elles été fixées, premièrement, pour lutter contre le financement des réseaux terroristes et déterminer une pénalisation ferme à l'égard des intermédiaires financiers, qui ne sont pas tous arabes — certains agissent au départ de capitales européennes; deuxièmement, pour appréhender le fléau dans son universalité, loin d'une approche différenciée selon les lieux ou les pays victimes — je tiens une nouvelle fois à rappeler que le terrorisme en Algérie n'est nullement différent des réseaux qui agissent aux côtés du Hamas; troisièmement, pour ne plus se contenter du démantèlement des réseaux d'exécutants mais oser atteindre les vrais commanditaires connus; quatrièmement pour couper les bases arrière des terroristes et lutter contre les sanctuaires d'où partent les appels aux meurtres; on parle souvent de l'Iran, de la Syrie, du Hezbollah du Liban mais je cite aussi régulièrement le Soudan?

Lorsque l'on connaît les difficultés d'Europol, est-il pensable d'aboutir à une structure coordonnée? Sera-t-elle parallèle à Interpol? Quels liens envisager entre les deux?

M. le Président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, voici les éléments de réponse que je puis apporter à la question de Mme Lizin, question importante en raison de la situation actuelle au Moyen-Orient.

Le Sommet antiterroriste récent de Charm el-Cheikh auquel ont participé les dirigeants de 27 pays a été convoqué après quatre attentats particulièrement meurtriers perpétrés par des kamikazes du mouvement Hamas à Tel-Aviv et à Jérusalem. Ces deux attentats ont coûté la vie à 62 personnes.

Ces actions aveugles et répugnantes avaient remis en question le processus de paix et la confiance indispensable, pour la réussite et le succès du processus, entre Shimon Perez et Yasser Arafat.

La réunion de Charm el-Cheikh, également appelée «Summit of Peacemakers», a fait l'objet d'une déclaration finale. Les objectifs poursuivis sont: primo, le renforcement du processus de paix; secundo, l'amélioration de la sécurité dans la région; tertio, la lutte contre le terrorisme.

Tous les participants se sont engagés à soutenir le volet israélo-palestinien du processus de paix et à le renforcer tant au niveau politique qu'au niveau économique; c'est-à-dire en accordant une large assistance économique en faveur des Palestiniens. Cette déclaration a été souscrite par les dirigeants ou les représentants de quatorze pays arabes, ce qui est tout de même assez significatif. C'est la première fois qu'un groupe de pays arabes aussi important a témoigné son soutien au processus de paix et aux négociations palestino-israéliennes de façon aussi explicite. C'est également la première fois que des pays arabes se rassemblaient aussi nombreux autour d'une table avec les Israéliens.

Les participants au sommet se sont également engagés à travailler ensemble dans la lutte contre les organisations terroristes qui souhaitent détruire par leur action le processus de paix. Ils ont, en outre, l'intention d'empêcher les organisations terroristes de recueillir des fonds, de recruter de nouveaux membres et d'acquérir des armes.

À cet effet, ils vont collaborer plus étroitement sur les plans bilatéral et multilatéral et échanger des informations concernant le terrorisme.

Dans un délai de quatorze jours, M. Dennis Ross, ambassadeur extraordinaire pour le Moyen-Orient au *State Department*, présidera la première session d'un groupe de travail qui, dans une première phase, aura comme tâche de mettre en œuvre de façon concrète la collaboration future entre les différents participants au Sommet antiterroriste. Dans le courant du mois, l'ambassadeur Ross fera rapport à ce sujet aux vingt-sept participants.

Une analyse objective de la réunion de Charm el-Cheikh révèle nombre de lacunes et de déchirures dans les actions unanimes des participants, je veux citer l'absence de la Syrie et du Liban, le fait que seuls Israël, la Grande-Bretagne et les États-Unis ont montré

l'Iran du doigt et l'absence de résultats concrets immédiats, même s'il n'eût pas été très réaliste de s'y attendre déjà maintenant en raison du temps de préparation limité.

Par contre, j'estime que deux objectifs fondamentaux ont été réalisés: d'une part, le lancement d'un exercice de coopération internationale — incluant un grand nombre de pays arabes modérés — qui a comme objectif de s'attaquer au terrorisme au Moyen-Orient et de préserver ainsi le processus de paix, et, d'autre part, une déclaration vigoureuse de soutien international aux deux témoins du processus de paix israélo-palestinien et aux principes mêmes de ce processus, à savoir la recherche d'une solution paisible et négociée pour le différend palestinien-israélien, qui doit mener à une coexistence harmonieuse des communautés palestinienne et israélienne.

M. le Président. — La parole est à Mme Lizin pour une réplique.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, je voudrais poser une question complémentaire.

Votre voyage, monsieur le ministre, a été très apprécié par les deux partenaires, en particulier par le partenaire palestinien. La Belgique pourrait-elle convoquer — comme l'ont fait la France et l'Allemagne — les ambassadeurs en poste à Bruxelles des pays considérés comme des sanctuaires? De cette façon, la position formulée à Charm el-Cheikh pourrait être répercutée en direct sur leurs représentants et la Belgique montrerait ainsi par rapport à l'Iran qu'elle n'a pas les doubles pensées qui ont été formulées.

Permettez-moi de vous faire cette suggestion, monsieur le ministre: la convocation simultanée de ces ambassadeurs, laquelle constituerait un geste symbolique consécutif au Sommet de Charm el-Cheikh.

M. le Président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, je voudrais dire à Mme Lizin que j'ai longuement discuté de ce problème, ce matin, avec l'ambassadeur des États-Unis qui réclamait que des mesures soient prises à l'encontre de l'Iran. Il se fait que la Belgique s'est engagée, samedi dernier, à Palerme — comme tous les autres membres de l'Union — à attendre la réaction à l'échelon politique — notamment celle de l'Iran — en ce qui concerne la visite de la troïka européenne qui vient d'être décidée.

La poursuite du difficile dialogue actuellement en cours avec l'Iran a fait l'objet d'une longue discussion entre les quinze pays de l'Union européenne. La majorité des États souhaite l'arrêt de ce dialogue. Il a finalement été décidé que la présidence italienne se rendrait à Téhéran afin d'y demander une déclaration explicite de condamnation des attentats. La réaction iranienne à cette requête déterminera l'attitude des Quinze qui sera rediscutée lors de la réunion des ministres des Affaires étrangères de l'Union le 25 mars prochain.

Je propose dès lors d'attendre le résultat de l'importante mission qui a été confiée à la présidence italienne.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE ACTIVITEITEN VAN DE BELGISCHE ERECONSUL IN MAROKKO EN DE LANDGENOTEN IN MAROKKAANSE GEVANGENISSEN»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LES ACTIVITÉS DU CONSUL HONORAIRE BELGE AU MAROC ET LES COMPATRIOTES DANS LES PRISONS MAROCAINES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de activiteiten van de Belgische ereconsul in Marokko en de landgenoten in Marokkaanse gevangenis».

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, enkele dagen geleden werd de Doornikse chauffeur, de heer Veys, vrijgelaten. Hij verwees uitdrukkelijk naar de hulp die hij ontving van de Belgische ereconsul, wat verbazing kan wekken vermits meerdere andere landgenoten in Marokkaanse gevangenis signaleren dat dezelfde ereconsul geld zou vragen voor «gratis» diensten, dat hij slechts om de drie maanden langs komt, weigert te bemiddelen voor medische behandeling en dat hij zelfs weigert te bemiddelen voor een borgsom voor een aangehouden landgenote. Hij zou klachten over mishandeling totaal genegeerd hebben en gelden die door families ter beschikking werden gesteld om eten te bezorgen aan gevangenen, hebben afgewend van hun doel.

In verband met de plotselinge vrijlating van de heer Veys verneem ik van de minister graag of hij zeker is dat er hier geen losgeld werd betaald en of de ereconsul niet betrokken was bij een eventuele afkoopsom.

Wat de ereconsul zelf betreft, vernam ik graag of de minister geïnformeerd is over de bedenkelijke activiteiten van de ereconsul. Heeft het reeds vorig jaar door de ambassade beloofde onderzoek tegen de ereconsul al tot resultaten geleid en welke zijn die resultaten? Kunnen de systematische verwijzingen door de ereconsul naar één welbepaalde Marokkaanse advocaat, de heer Tanutti, niet doen vermoeden dat in de miljoenenengages die deze advocaat aanreken, geen «commissieloon» voor de ereconsul is begrepen?

In het licht van de vrijlating van de heer Veys, waarover ik mij natuurlijk verheug, vraag ik de minister wanneer dezelfde inspanningen geleverd worden om ook de twintig andere landgenoten weg te halen uit de onmenselijke Marokkaanse gevangenis om hen hier te berechten.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat het nuttig is om vanop de publieke tribune enkele verduidelijkingen te geven over de vrijlating van de heer Veys. Ik ben namelijk niet echt gelukkig met de berichtgeving die daarover in de pers is verschenen.

De heer Veys kreeg op 2 maart 1996 koninklijke gratie naar aanleiding van de verjaardag van de troonsbestijging van Zijne Majesteit Hassan II, koning van Marokko. Deze gelukkige afloop is dus niet uit de lucht gevallen, zoals wel eens wordt beweerd, maar is het gevolg van een discrete diplomatie die op verschillende niveaus werd gevoerd — vooral door onze ambassade in Rabat — met respect voor de soevereiniteit van de betrokken Staat en de onafhankelijkheid van haar justitie. Op deze justitie moeten wij een beroep doen in moeilijke omstandigheden want wij hebben met Marokko nog andere zaken af te handelen! Bij de vrijlating van de heer Veys werd uiteraard geen losgeld betaald. Ik zie trouwens niet goed in hoe de Belgische Staat het zich zou kunnen veroorloven losgelden te betalen voor vrijlatingen.

Aan het adres van de Belgische ereconsul te Tanger, de heer Leonard, zijn een aantal beschuldigingen geuit en in de Belgische pers verschenen. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de ambassade van België te Rabat de opdracht gegeven hieromtrent een gedetailleerd onderzoek uit te voeren. Het onderzoek werd op 21 en 22 februari 1996 afgerond in aanwezigheid van de heer Leonard zelf.

Uit het onderzoek blijkt dat de beschuldigingen van corruptie en oneerlijkheid voorsnog ongegrond zijn. Er is tot nu toe geen enkel bewijs geleverd dat de heer Leonard zich op oneerlijke wijze persoonlijk heeft verrijkt. Ook de aantijgingen dat de Belgische ereconsul te Tanger een gebrek aan belangstelling voor landgenoten in nood aan de dag zou leggen, lijken ongegrond.

Het onderzoek heeft ook aangetoond dat het ereconsulaat te Tanger geconfronteerd wordt met een enorme consulaire en administratieve overlast. Het is overigens niet het enige consulaat dat te kampen heeft met deze problematiek. Het werkvolume kan niet langer door de heer Leonard alleen worden verwerkt, die vrijwillig en onbezoldigd als ereconsul optreedt. Ik heb daarom

beslist het Belgisch consulaat te Tanger te professionaliseren. Onlangs werd een beroepskanselier aangewezen, die binnenkort de ereconsul zal kunnen bijstaan.

De heer Verreycken mag er zeker van zijn dat mijn diensten de zeventien dossiers van heel nabij volgen en er op een actieve manier naar streven de meest geschikte oplossingen te zoeken voor de verschillende gevallen waarmee zij worden geconfronteerd. Wij moeten er rekening mee houden dat veel van onze landgenoten zich in de gevangenis bevinden wegens het plegen van zwaarwichtige misdrijven, die meestal te maken hebben met drugs. In het kader van onze bilaterale betrekkingen moeten wij eerbied hebben voor de inspanningen die Marokko levert om zich in te schakelen in een goed begrepen Europees samenwerkingsverband op verschillende juridische domeinen.

Het consulaat moet erop toezien dat de principes van het recht op verdediging worden nageleefd, dat de gevangenschap in normale omstandigheden verloopt en dat de gevangenen geregeld worden bezocht door een afgevaardigde van de ambassade. Bovendien krijgen onze consulaire posten omstandige richtlijnen om zich zo goed mogelijk in te zetten voor de belangen van onze landgenoten, met respect voor de eisen van de internationale rechtsorde.

Tot slot moet worden opgemerkt dat er tussen België en Marokko tot op heden geen verdrag bestaat om de overbrenging van gevonnen personen te regelen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een repliek.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Indien het enigszins mogelijk is, wil ik graag een afschrift ontvangen van de resultaten van het bewuste onderzoek om het te bezorgen aan de pers. Ik heb mijn vraag immers gebaseerd op de gegevens die ik via de pers heb vernomen. Dat het onderzoek ten gronde is gevoerd en de situatie heeft opgehelderd, kan mij enkel verheugen.

Dat de Europese rechtsgang in Marokko niet van toepassing is, weet iedereen. Alle beschrijvingen aangaande de gevangnissen tonen aan dat de behandeling er allerminst Europees is en dat zij aan een totaal andere normering onderworpen is, die bijna het adjectief onmenselijk verdient. Wij kunnen enkel toejuichen dat Marokko de koninklijke gratie heeft verleend aan de heer Veys, maar wij vragen ons af waarom deze gratie niet van toepassing is op de twintig andere landgenoten. Daarna zouden wij hen, indien zij fouten of misdrijven hebben begaan, hier kunnen berechten en hen aan Europese normen en bestraffingen onderwerpen, omdat dit meer bij hun cultuurbeeld past.

De bestraffing van drughandel vormt voor mij geen enkel probleem, maar wel de onderwerping van mensen aan omstandigheden die in deze tijd niet meer zouden mogen voorkomen. Daarom heb ik ervoor gepleit dat zij aan deze rechtspraak worden onderworpen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, noch in mijn functie van minister noch in die van parlements lid, heb ik ooit moeite gehad met de verspreiding van informatie door de pers. Het is echter het recht van het Parlement om de juiste toedracht te kennen en daarom is het nuttig om af en toe een vraag te krijgen, zodat ook moeilijke dossiers correct kunnen worden uitgelegd aan het Parlement.

In België wordt de koninklijke gratie evenmin aan iedereen verleend, maar hangt dit af van het soort misdrijf dat werd gepleegd.

De heer Verreycken heeft tenslotte een opmerking gemaakt over de toestand van Belgen in Marokkaanse gevangnissen. Tussen België en Marokko bestaat echter geen akkoord over de overbrenging van gevangenen. Dit is spijtig, maar hiervoor kunnen we misschien blijven ijveren.

M. le Président. — La parole est à M. Desmedt pour un rappel au Règlement.

M. Desmedt (PRL-FDF) (*rappel au Règlement*). — Monsieur le Président, je constate qu'un nombre croissant de questions pose problème. L'article 67 traitant des questions orales renvoie à l'article 66 du Règlement, lequel spécifie que les questions ayant pour objet un cas personnel sont irrecevables. Or, la question de M. Verreycken évoque, en partie, le cas d'un de nos représentants à l'étranger. Le Bureau devrait en l'occurrence être plus attentif lorsque des questions relatives à des personnes dans l'incapacité de se défendre face à des accusations graves relevant du droit pénal lui sont soumises. Il est dangereux de traiter de cas strictement personnels, surtout, je le répète, en portant — à tort ou à raison — des accusations aussi graves.

M. le Président. — Je vous signale, monsieur Desmedt, que le nom de la personne a été biffé. La question a une portée générale relative à la politique adoptée par le Gouvernement en la matière. Le ministre a d'ailleurs répondu en ce sens. Néanmoins, je vous concède que certains passages de la question pourraient être interprétés différemment.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je ne partage pas votre point de vue. Le texte de la question vise explicitement les activités du consul honoraire belge au Maroc. Il s'agit d'une personne bien précise.

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, combien pensez-vous qu'il y ait de consuls honoraires de Belgique à Tanger? Poser la question, c'est y répondre... La personne concernée est clairement identifiable, même si son nom est biffé! Je considère que c'est inacceptable, compte tenu des dispositions rappelées par M. Desmedt.

M. le Président. — Il s'agit d'un problème récurrent. Votre intervention m'incitera désormais à plus de vigilance encore quand une question orale, quelle que soit la personne dont elle puisse émaner, aura pour objet un cas personnel.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. SANTKIN AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS ET AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES SUR «LE TRAITEMENT DE LA MALADIE D'ALZHEIMER ET L'ENREGISTREMENT COMME MÉDICAMENT DE LA TACRINE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER SANTKIN AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN EN AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN OVER «DE BEHANDELING VAN DE ZIEKTE VAN ALZHEIMER EN DE REGISTRATIE VAN TACRINE ALS GENEESMIDDEL»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Santkin au ministre de la Santé publique et des Pensions et au ministre des Affaires sociales sur «le traitement de la maladie d'Alzheimer et l'enregistrement comme médicament de la tacrine».

La parole est à M. Santkin.

M. Santkin (PS). — Monsieur le Président, la maladie d'Alzheimer est une affection dégénérative qui se caractérise par une perte progressive et irréversible des cellules nerveuses du cerveau, c'est-à-dire des neurones. La conséquence de ce processus, c'est la diminution lente, progressive et irréversible des facultés intellectuelles.

Cette maladie constitue la forme de démence la plus courante. En Belgique, on évalue le nombre de personnes atteintes à environ 100 000. Ce chiffre s'aggravera dans les prochaines années vu le vieillissement de notre population.

Comment soulager la souffrance de ces personnes? Il n'existe pas de médicament pour guérir cette maladie; il faut avoir le courage de le reconnaître.

Néanmoins, une substance chimique, la tacrine, suscite des espoirs. Partie des États-Unis et du Canada en 1993, elle fut introduite ensuite en France et dans d'autres pays européens.

Je n'ai pas oublié la responsabilité ministérielle que j'ai exercée voici quelque temps. Si, preuves à l'appui, cette substance, mieux connue sous le nom de Cognex, peut soulager, même temporairement, les personnes atteintes de cette maladie, il faut, me semble-t-il, en autoriser l'utilisation, sur prescription médicale, vu les effets secondaires.

Aussi, j'interroge le ministre des Affaires sociales. Où en est la procédure d'enregistrement? En cas d'enregistrement, ce médicament sera-t-il soumis à la prescription d'un médecin généraliste ou à celle d'un médecin spécialiste?

Avant de quitter cette tribune, sans verser dans un sentimentalisme facile, je voudrais attirer votre attention sur le fait que cette question, apparemment mineure, a trait, de l'avis des spécialistes, à un des plus grands fléaux actuels en matière de santé publique que les responsables politiques doivent prendre en compte en essayant d'y porter remède.

M. le Président. — La parole est à Mme De Galan, ministre.

Mme De Galan, ministre des Affaires sociales. — Monsieur le Président, notre honorable collègue m'a interrogée quant au soulagement pouvant être apporté aux personnes atteintes de la maladie d'Alzheimer. Toute démence sénile ne relève pas nécessairement de cette maladie mais il est exact — M. Santkin a eu raison de le souligner — que, du fait du vieillissement de la population, ce fléau continuera à s'étendre.

La molécule dénommée tacrine a fait l'objet d'une autorisation de mise sur le marché le 11 décembre 1995. Cette molécule recevra le nom commercial de Cognex, comme en France. Cette décision de commercialisation a été prise à la suite d'une procédure CEE décentralisée, l'ancienne procédure *multistate*.

Comme vous l'avez précisé, monsieur Santkin, la description de l'indication est assez précise et restreinte: maladie d'Alzheimer débutante et légère, dont le diagnostic est fait sur la base de tests psychométriques. J'ajoute qu'une évaluation régulière sur la base de ces mêmes tests est jugée nécessaire puisque le médicament n'est pas encore très ancien et que la durée de son effet n'est pas encore complètement établie.

Comme vous le savez, une autorisation de mise sur le marché est accompagnée par un avis de la Commission de transparence. Cette commission a notamment pour mission de poser une série de questions concernant notamment l'effet positif du médicament ou la durée du traitement, de veiller à la lisibilité et à l'approbation de la notice et de définir les conditions de prescription.

La directive 92/26/CEE prévoit la possibilité de réserver la prescription de certains médicaments à certains prestataires éventuellement actifs dans certains milieux de travail. La loi sociale en discussion à la Chambre, qui devrait y être votée aujourd'hui, comporte une disposition en vue de modifier l'arrêté royal 78; la délivrance du médicament sera donc organisée par arrêté royal.

Pour ce qui est du Cognex, plusieurs paramètres peuvent être pris en compte pour réserver la prescription à certains prestataires — je signale qu'en France, sa prescription en milieu hospitalier n'est pas autorisée — dont le choix des patients pouvant bénéficier du traitement, la limitation des effets positifs dans le temps, ainsi que la possibilité d'effets secondaires. Pour ce qui est des conditions de délivrance, les services de la santé publique et les commissions concernées ont décidé que le Cognex devait faire l'objet d'une prescription médicale.

J'ajoute que le dossier a été transmis au ministère des Affaires économiques, lequel m'a informée que la décision sera prise prochainement. À ce moment-là, le dossier sera arrivé en fin de cheminement et sera inscrit à l'ordre du jour de la Commission technique des spécialités pharmaceutiques au sein de l'INAMI. Sans vouloir préjuger de la décision de la CTSP, selon les experts,

il se pourrait que, eu égard aux critères souvent difficiles permettant de poser le diagnostic différentiel de cette affection parmi les autres causes de démence — hydrocéphalie normo-tensive, syndrome de multi-encrassement ... —, le remboursement du Cognex soit soumis à une visite chez un neuropsychiatre. Quoiqu'il en soit, la procédure relative au Cognex est bien plus avancée qu'on pouvait le craindre. Si nous demandons à la CTSP de faire diligence, il serait possible que les médicaments soient à la disposition des patients pour la fin de l'année, et ce à des prix raisonnables.

M. le Président. — La parole est à M. Santkin pour une réplique.

M. Santkin (PS). — Monsieur le Président, je remercie madame la ministre pour sa réponse très circonstanciée. Je connais la difficulté de cette problématique à tous points de vue, et particulièrement en ce qui concerne le diagnostic. J'ai eu en effet l'occasion d'interroger récemment un éminent professeur d'une institution universitaire bien connue. Il m'a répondu que, malheureusement, le seul diagnostic incontestable que l'on puisse poser en la matière se situe dans le cadre d'une autopsie.

Comme vous l'avez dit, madame, un certain nombre d'éléments attestés par des spécialistes permettent, avec une très légère marge d'erreur, de poser un diagnostic assez affirmatif.

Je me réjouis que l'on ait procédé à l'enregistrement dès le mois de décembre 1995, ce qui rejoint d'ailleurs ma préoccupation initiale. Je ne modifierai pas ma façon d'aborder le problème, mais tous les apaisements scientifiques doivent être obtenus en la matière, de manière à ce que l'on puisse affirmer que ce produit peut sinon guérir, du moins atténuer cette maladie et freiner sa progression.

Je note avec plaisir, madame la ministre, votre volonté d'avancer plus vite que par le passé, de façon à disposer, si possible avant la fin de l'année, d'une décision définitive, mais je sais ce que peut être le parcours du combattant en la matière.

Si l'on ne peut pas encore soulager les personnes atteintes de cette maladie, on peut au moins apporter un peu de baume aux situations difficiles que connaît leur entourage.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE M. HATRY AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LES DÉSORDRES ET RETARDS DE DISTRIBUTION DANS LES BUREAUX DE POSTE BRUXELLOIS»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HATRY AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «DE WANORDE EN DE ACHTERSTAND BIJ DE POSTBESTELLING IN DE BRUSSELSE POSTKANTOREN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Hatry au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «les désordres et retards de distribution dans les bureaux de poste bruxellois».

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, lors de ma demande d'explications du 18 octobre 1995 relative à la modification inopportune des codes postaux, le ministre avait assuré que cette réforme se ferait sans difficulté, et ce avec la certitude d'améliorer les prestations techniques ainsi que le service de La Poste. Or, il faut bien constater aujourd'hui que, dans de nombreux cas, sur les 20 p.c. de codes postaux qui ont changé à Bruxelles, soit 90 000 sur 490 000, les réclamations s'accroissent. Certains abonnés n'ont pas reçu le courrier pendant dix jours, et même davantage étant donné le délai qui s'est écoulé entre l'introduction de ma question et le moment où je la pose. Aujourd'hui, le retard doit bien atteindre quinze jours.

Dans le journal *Le Soir*, une fédération professionnelle — la FBIC — dont le code postal est passé de 1040 à 1210 révèle que pendant plus de deux semaines elle n'a pas reçu de courrier. La Poste reconnaît qu'à Bruxelles 4 — 1040 Bruxelles —, 145 000 pièces sont en retard. Une de mes collègues, qui est conseillère communale à Bruxelles-ville, me dit n'avoir plus reçu aucun document depuis deux semaines de son bureau postal, passé de 1040 à 1000. À Bruxelles — 1000 Bruxelles —, 80 000 pièces sont en souffrance et à Bruxelles 5 — 1050 Bruxelles —, il s'agit de 50 000 pièces. À Bruxelles 21 ou 1210 Bruxelles, le retard porte sur 40 000 pièces. Tous ces chiffres ont été communiqués par La Poste elle-même. Cette dernière incrimine les agents, qui saboteraient la distribution du courrier, mais on peut se demander pour quelle raison ils agiraient ainsi.

Dans *Le Soir* du 11 mars 1996, un certain M. Lallemand, porte-parole de La Poste, fait état de ces chiffres.

Le ministre peut-il enfin garantir un service correct de son administration? L'abonné à La Poste de 1050 Bruxelles, que je suis resté — heureusement — estime qu'il eût mieux valu, puisque le ministre s'est obstiné à modifier les codes postaux, retarder au mois de septembre l'entrée en vigueur de la nouvelle codification plutôt que de subir les inconvénients majeurs actuels dont vous me direz certainement qu'ils résultent d'une transition et que la situation se rétablira dans les prochains mois.

Voilà la teneur de ma question qui eût mérité de plus longs développements.

M. le Président. — La parole est à Mme De Galan, ministre, qui répond en lieu et place de M. Di Rupo, Vice-Premier ministre.

Mme De Galan, ministre des Affaires sociales. — Monsieur le Président, tout d'abord je tiens à préciser que, mon cabinet se trouvant dans la zone 1040 Bruxelles, j'ai pu constater les problèmes inhérents à la réforme des services postaux, laquelle m'a cependant permis de bénéficier d'une période de calme pendant huit jours!

J'ai l'honneur de vous donner lecture de la réponse transmise par mon collègue.

«La réforme des codes postaux actuelle, qui concerne Bruxelles, est identique à celle qui a été mise en place dans toutes les communes du royaume en 1990. À l'époque, en dehors de quelques retards inhérents à la mise en place de tout nouveau système, cette réforme s'était déroulée sans difficulté.

Il en est de même aujourd'hui. L'entreprise publique autonome La Poste tient à préciser qu'elle est tenue de garantir la continuité du service. Elle ne pouvait donc se permettre de fermer quelques jours ses établissements, de manière à faciliter la mise en place des nouvelles structures. Elle a ainsi modifié les programmes de ses machines de tri et appliqué les nouvelles organisations de distribution du jour au lendemain. Ces problèmes n'avaient pas été sous-estimés par La Poste et je reste convaincu qu'ils seront rapidement résorbés.

En effet, ils se situent essentiellement dans les bureaux de Bruxelles 1, Bruxelles 4 et Bruxelles 21. Tout le tri et la distribution y ont été restructurés. La situation est normale dans tous les autres bureaux de Bruxelles. La Poste estime pouvoir résorber les retards au plus tard à la fin du mois de mars. Elle met tout en œuvre pour y parvenir, entre autres en alignant un maximum de renforts dans les bureaux cités.

Des difficultés de mise en route ne mettent pas en cause le bien-fondé de la mesure prise qui améliorera nettement la qualité de la distribution à Bruxelles. À cet égard, La Poste déplore que beaucoup de courrier parvenant de province ne porte pas les nouveaux codes postaux malgré l'effort d'information fourni par La Poste.

Au vu de tous ces éléments, l'honorable membre comprendra qu'il n'aurait servi à rien de retarder l'application des nouveaux codes postaux bruxellois au mois de septembre. Au contraire, elle se serait située au début de la reprise des activités suivant les vacances. La Poste est alors amenée à traiter de plus gros volumes de courrier que maintenant. »

M. le Président. — La parole est à M. Hatry pour une réplique.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je voudrais faire deux petites rectifications. Mme la ministre de la Santé nous dit que Bruxelles subit les mêmes inconvénients que les autres communes, alors qu'il s'agit d'inconvénients supplémentaires. En effet, Bruxelles a connu un problème d'adaptation lors de l'instauration des codes postaux et a aussi été concernée par l'adaptation de 1990 — ce fut tout au moins le cas pour des dizaines de milliers de boîtes. Aujourd'hui, il convient donc de parler d'une troisième adaptation qui concerne exclusivement les communes bruxelloises.

Par ailleurs, si j'ai parlé du mois de septembre, c'est pour permettre une meilleure information à l'égard de ceux qui envoient du courrier et des facteurs qui, à l'heure actuelle, sont débordés et reçoivent, je le reconnais volontiers, de multiples envois dont le code n'est pas adapté. Les informations auraient pu être plus largement diffusées.

J'ajouterais encore que Mme la bourgmestre en congé de Forest, qui me répond en lieu et place du ministre coupable et responsable du désordre, eût mieux fait de mettre un frein au zèle intempestif de son collègue, M. Di Rupo, plutôt que d'accepter de me donner lecture de sa réponse, laquelle ressemble d'ailleurs à de l'eau bénite de cour. Heureusement pour elle, le code postal 1190 Bruxelles, à savoir celui de Forest, n'a pas changé, faute de quoi elle serait peut-être à ma place pour interpellier le ministre à la suite des protestations que ses administrés auraient émises.

M. le Président. — La parole est à Mme De Galan, ministre.

Mme De Galan, ministre des Affaires sociales. — Monsieur le Président, en l'absence de toute polémique, je ferai tout de même remarquer à M. Hatry que la commune de Forest comportait les codes 1060 et 1180. Aujourd'hui, le seul et unique code postal est 1190. Les habitants anciennement concernés par le code 1180 se sont sentis déclassés parce qu'ils croyaient appartenir à la commune d'Uccle.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE MME DARDENNE AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA SÉCURITÉ ET SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT SUR «LE DROIT AU LOGEMENT»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW DARDENNE AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU OVER «HET RECHT OP HUISVESTING»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Dardenne au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «le droit au logement».

La parole est à Mme Dardenne.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le Président, lors de la réunion de la commission des Affaires sociales du Sénat du 8 février 1996, le suivi donné au Rapport sur la pauvreté nous fut explicite.

Ce suivi comporte neuf points, dont certains sont, selon vous, monsieur le secrétaire d'État, absolument prioritaires et pourraient déboucher rapidement sur des dispositions applicables immédiatement. L'un de ces points me préoccupe particulièrement: il s'agit du problème des personnes qui résident de manière permanente dans des campings, souvent parce qu'elles n'ont plus d'autres possibilités.

Vous avez souligné l'incohérence qui est en train de se développer entre cet aspect de la pauvreté soulevé par le rapport et certaines dispositions de non-domiciliation, voire d'expulsion, même si

c'est à terme, prises par certaines communes, souvent sous prétexte d'aménagement du territoire, d'urbanisme ou de tourisme. Vous nous avez dit être en mesure de prendre des dispositions rapides pour prévenir cette incohérence.

Je pense qu'il y a urgence car les cas que vous citez en commission se multiplient. La commune où je réside vient de se livrer à ce genre de mise en demeure.

Quelles sont, concrètement, monsieur le secrétaire d'État, les mesures que votre département compte appliquer? Dans quel délai — si possible rapproché — allez-vous les mettre en œuvre et comment les ferez-vous appliquer dans les communes? En assurez-vous le contrôle?

Enfin — et je reconnais que cela pourrait faire l'objet d'un plus long développement —, qu'envisagez-vous à terme pour apporter une solution durable à ce grave problème puisque le droit au logement figure désormais dans la Constitution belge?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Peeters.

De heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, mevrouw Dardenne heeft terecht gezegd dat wij tijdens de eerste interministeriële conferentie inzake armoedebestrijding het probleem hebben aangekaart van de permanente campingbewoners, die daar vaak ingevolge bestaansonzekerheid en armoedeproblemen zijn terechtgekomen. Wij moeten nauwlettend toekijken dat het sociaal beleid niet op een abrupte manier wordt doorkruist door het beleid inzake ruimtelijke ordening, gevoerd door de Gewesten, en het beleid inzake campingtoerisme, gevoerd door de Gemeenschappen. Wij merken dat deze drie beleidsdomeinen in de praktijk vaak met elkaar in botsing komen.

Te dien einde heeft de federale overheid tijdens de eerste interministeriële conferentie de beslissing genomen om binnen het domein van haar bevoegdheden, die in deze materie zeer beperkt zijn, de huisvesting van de betrokken campingbewoners in sociale woningen en in privé-woningen te bevorderen. Daartoe zal een voorontwerp van wet bij de Ministerraad worden ingediend.

Het is de bedoeling om de mensen die permanent op een camping verblijven en er ook gedomicilieerd zijn, gelijk te stellen met daklozen. In deze kwestie worden vaak kleine gemeenten geconfronteerd met een sterke concentratie van bestaansminimumtrekkers op de campings, wat uiteraard specifieke problemen met zich meebrengt. De gelijkstelling met daklozen impliceert dat het bestaansminimum voor 100 pct. wordt terugbetaald aan het OCMW en dat de betrokkenen bovendien recht hebben op een installatiepremie wanneer zij verhuizen naar een woning, ten bedrage van een maand bestaansminimum.

Het stimuleren van de huisvesting van vaste campingbewoners moet kaderen in de wet op het OCMW en het bestaansminimum van 1974. Deze moet nog worden aangepast, maar hieraan wordt gewerkt.

Tijdens de eerste interministeriële conferentie hebben wij de Gemeenschappen en de Gewesten opgeroepen om binnen hun bevoegdheden een oplossing uit te werken voor dit sociaal probleem. De Gewesten zijn namelijk bevoegd voor ruimtelijke ordening en de Gemeenschappen voor het recreatief openluchttoerisme. De Gemeenschappen en de Gewesten hebben dit tot op heden nog niet gedaan. De federale Regering kan in deze materies geen maatregelen nemen, want het gaat om een pure regionale of gemeenschapsbevoegdheid.

Zowel in Vlaanderen als in Wallonië is een interministeriële werkgroep opgericht. Daarin wordt geprobeerd dit sociaal aspect in te bouwen in het beleid inzake ruimtelijke ordening, campingtoerisme en recreatief openluchttoerisme.

Ik hoop van ganser harte dat er snel een oplossing wordt uitgewerkt. Ik heb daartoe al geregeld een oproep gedaan en ik zal dit blijven doen. Deze materie behoort echter constitutioneel tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen en de Gewesten.

M. le Président. — La parole est à Mme Dardenne pour une réplique.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le Président, je voudrais remercier M. le secrétaire d'État pour sa réponse qui me semble encourageante. Effectivement, si le projet de loi qu'il a évoqué vient rapidement à exécution, une partie du problème sera résolue. En effet, comme il l'a souligné, les communes rencontrent surtout des difficultés d'ordre financier en raison des charges supplémentaires qui leur incombent dans cette problématique.

J'aimerais toutefois obtenir une précision complémentaire. Le délai dans lequel ces mesures seront prises ne sera-t-il pas trop éloigné dans le temps?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Peeters.

De heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, ik hoop het federaal voorontwerp van wet, samen met wijzigingen aan de wet op het OCMW en het bestaansminimum, nog vóór de zomer in te dienen bij de Ministerraad.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER STAES AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU OVER «HET INVOERVERBOD VOOR PELZEN AFKOMSTIG VAN DIEREN GEVANGEN MET WILDKLEMMEN»

QUESTION ORALE DE M. STAES AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA SÉCURITÉ ET SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT SUR «L'INTERDICTION D'IMPORTATION DE FOURRURES D'ANIMAUX SAUVAGES CAPTURÉS AU MOYEN DE PIÈGES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Staes aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «het invoerverbod voor pelzen afkomstig van dieren gevangen met wildklemmen».

Het woord is aan de heer Staes.

De heer Staes (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, vanaf 1 januari 1996, moest, na een jaar uitstel, een invoerverbod zijn ingesteld voor pelzen afkomstig van Canada, de Verenigde Staten en Rusland, teneinde de vangst van deze dieren met wildklemmen tegen te gaan. Deze jachtmethode is immers strijdig met de ethische beginselen inzake het lijden van honderdduizenden dieren.

Het gaat hierbij om een Europese verordening, in 1991 aanvaard door de Europese Raad van ministers, die dus dwingend moet worden toegepast; deze verordening werd overigens nog eens extra gesteund door een resolutie van het Europese Parlement. De Europese Commissie wil deze verordening blijikbaar uithollen door de uitvoering ervan op de lange baan te schuiven.

Kan de staatssecretaris mij meedelen waarom België, in tegenstelling tot Nederland, deze verordening nog niet in zijn nationale wetgeving heeft omgezet, terwijl collega's in de Regering bereid zijn om dat te doen; bij deze materie zijn immers meerdere departementen betrokken? Beide landen zouden hier, samen met Luxemburg, via de Benelux, alvast het voortouw kunnen nemen.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Peeters.

De heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, toegevoegd aan de

minister van Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, zoals collega Staes heeft opgemerkt, werd in 1991 door de Europese Raad van ministers een verordening uitgevaardigd met het oog op een invoerverbod voor derde landen op pelzen en bont afkomstig van dieren, gevangen met dierenvriendelijke wildklemmen. De Europese Raad van milieuministers heeft deze verordening aanvaard en het invoerverbod zou ingaan einde 1994, maar werd met een jaar uitgesteld tot einde 1995. De verordening voorzagt dat het verbod per 1 januari 1996 in werking zou treden, behalve voor die landen die zich zouden engageren om internationale normen voor diervriendelijke vangstmethode na te leven. De Commissie heeft getracht om met de betrokken landen — vooral Canada, de Verenigde Staten en Rusland — over dergelijke normen een akkoord te bereiken.

Twee maanden geleden werd vastgesteld dat de Commissie er niet in was geslaagd een dergelijk multilateraal akkoord af te sluiten en evenmin de nodige uitvoeringsbesluiten had genomen om het importverbod in de Europese Unie op te leggen. De Europese Raad van ministers voor Leefmilieu kwam tot de vaststelling dat deze situatie voor een grote juridische onzekerheid en chaos zorgde.

Behalve Nederland had geen enkele lidstaat uitvoeringsmaatregelen genomen om het importverbod effectief toe te passen. Op de vergadering van de Europese Leefmilieuraad liet Nederland — terecht — zijn ongenoegen ter zake blijken en verklaarde zich bekocht te voelen. Nederland heeft dan ook overwogen het importverbod ongedaan te maken, aangezien zo een verbod via de eengemaakte Europese markt zeer gemakkelijk kan worden omzeild.

De Europese Commissie heeft dan inderdaad voorgesteld om de verordening uit te hollen en te vervangen door een onderhandelingsmandaat *sine die*. Daarbij bleef het volstrekt onduidelijk vanaf welke datum het importverbod in de vijftien lidstaten van kracht zou worden. Vorige week werd het Commissievoorstel besproken op de Europese Raad voor Leefmilieu, waar het unaniem werd afgewezen. Ook België sprak zich tegen het voorstel uit. De Belgische Regering heeft de Commissie verzocht haar vraag naar een zo ruim onderhandelingsmandaat te laten vallen.

Vorige week heeft de Europese Raad voor Leefmilieu dan beslist dat de Commissie nog tot het einde van 1996 de tijd krijgt om een multilateraal verdrag met de betrokken derde landen af te sluiten. Dat verdrag moet inhoudelijk sterk en waterdicht zijn. De Raad heeft ook duidelijk het besluit genomen dat, indien dit verdrag er op het einde van het jaar nog niet is, het importverbod in de vijftien landen van de Europese Unie van toepassing wordt op 1 januari 1997. Wij hebben inderdaad terecht vastgesteld dat het geen zin heeft als enig land een importverbod uit te vaardigen, zolang de verordening niet algemeen wordt toegepast. De Nederlandse ervaring bewijst dit. Evenmin was het opportuun het uitstelbeleid van de Commissie te volgen en de Raad heeft dan ook vrij unaniem aangedrongen op de afwerking van het verdrag tegen het einde van 1996. Ik heb daar een zeer grote politieke consensus onder alle lidstaten vastgesteld. Dat is de enige efficiënte methode. Een land alleen kan niets ondernemen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Staes voor een repliek.

De heer Staes (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, ik neem aan dat er geen twijfel over kan bestaan dat de doelstellingen van het akkoord waarvoor de Europese Commissie nogmaals een onderhandelingsmandaat heeft gekregen voor een periode van één jaar, niet zullen afwijken van de bepalingen van de verordening, onder meer aangezien een verordening, in vergelijking met andere Europese besluiten, toch van een hoger niveau is.

Bovendien stel ik vast dat de bonthandel al jaren belooft een systeem van «humane» klemmen te zullen ontwikkelen en daarvoor zes jaar tijd heeft gehad, zonder enig resultaat. Omwille van elementaire ethische beginselen dring ik er dus op aan dat de timing die nu is vastgelegd — en in feite neerkomt op nog eens een jaar uitstel — in elk geval gehandhaafd blijft zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de bepalingen van de verordening zelf.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Peeters.

De heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, de Raadsconclusie van enkele weken geleden was hierover zeer duidelijk: eind 1996 wordt het importverbod van kracht tenzij de Commissie erin slaagt de derde landen te bewegen tot het sluiten van een multilateraal verdrag. Zij hebben in de voorbije jaren inderdaad een weinig constructieve en weinig bereidwillige houding aangenomen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BOUTMANS AAN DE MINISTER VAN LANDBOUW EN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN OVER «DE ERKENNING VAN DE MONSANTOSOJA»

QUESTION ORALE DE M. BOUTMANS AU MINISTRE DE L'AGRICULTURE ET DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES SUR «L'AGRÉMENT DU SOJA MONSANTO»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Boutmans aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de erkenning van de Monsanto-soja».

Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, de Europese Commissie bereidt een dossier voor in verband met het toestaan van genetisch gemodificeerde soja die door Monsanto werd ontwikkeld omwille van de resistentie tegen *Round Up*, een eveneens door Monsanto geproduceerd herbicide.

Indien dit product op de markt mag komen, slaat Monsanto vanzelfsprekend een dubbele slag. Het kan het onkruidverdelgend middel *Round Up* massaal afzetten en tegelijk een nieuwe soja lanceren, de enige die resistent is tegen *Round Up*.

Op die manier wordt de biotechnologie ontwikkeld om het gebruik van pesticiden te bevorderen, wat lijnrecht staat tegenover het standpunt dat genetische manipulatie verdedigt omdat het minder pesticiden nodig maakt. Zoals in de voorbije dagen alweer duidelijk is geworden, is ons grondwater en nu zelfs ons regenwater eigenlijk niet meer drinkbaar, aangezien het resten van pesticiden, dus van vergif bevat.

Mijnheer de minister, bent u het in die context eens met het standpunt dat biotechnologisch onderzoek gericht moet zijn op het voorkomen van het gebruik van fytofarmaceutische producten? Zult u zich blijven verzetten tegen de erkenning van deze Monsanto-soja? De Europese Commissie, zo heeft men mij verteld, verwacht uw advies tegen 15 maart.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck die antwoordt namens minister Pinxten.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, het biotechnologisch onderzoek inzake het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen moet enerzijds gericht zijn op het voorkomen van fytofarmaceutische producten, zoals bijvoorbeeld het ontwikkelen van resistenties ten aanzien van ziekten en plagen en anderzijds op toepassingen die een positieve impact hebben op het milieu, de veiligheid en de gezondheid. De totaal-herbiciden waartegen resistentie ontwikkeld wordt in transgene planten zijn veilig en milieuvriendelijk, daar zij snel afbreekbaar zijn. De afbraakproducten hebben geen herbicide werking, zijn niet schadelijk voor bodemorganismen en zijn bovendien weinig mobiel, waardoor zij niet naar diepere grondlagen zakken of in het grondwater terecht komen.

De teelt van de herbicide resistente planten zal een verschuiving van het herbiciden gebruik met zich meebrengen ten voordele van milieuvriendelijke herbiciden en ten nadele van meer toxische en persistenten middelen die eventueel wel in het grondwater kunnen terechtkomen. Aldus kan door het aanwenden van herbicide-resistente planten de milieulast verminderd worden. Dit neemt evenwel niet weg dat de invoering van biotechnologische toepassingen stapsgewijs moet gebeuren en gekoppeld aan een grondige risico-evaluatie bij elke nieuwe toepassing.

Gezien de transgene *Round Up* resistente soja voldoet aan alle voorwaarden inzake bioveiligheid voor mens en milieu, zoals bepaald in richtlijn 90/220 van de EU, verzet ik mij niet tegen het op de markt brengen van dit produkt dat uitsluitend bestemd is voor verwerking.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een repliek.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor het antwoord, dat nochtans niet overeenstemt met de informatie die ik krijg vanuit «milieukringen». Dit pesticide kan misschien minder schadelijk zijn dan sommige andere, maar het is niet goed dat men de biotechnologie structureel oriënteert op het bevorderen van het gebruik van pesticiden waarvan men beweert dat ze minder schadelijk zijn. Dit is zeker niet de richting die we in de toekomst moeten uitgaan. Ik betreur dan ook de houding van de minister van Landbouw.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LEDUC AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «HET OPTREDEN VAN SOMMIGE GERECHTSDEURWAARDERS BIJ HET WEGHALEN VAN KINDEREN IN HET KADER VAN HET HOEDERECHT»

QUESTION ORALE DE MME LEDUC AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «L'INTERVENTION DE CERTAINS HUISSIERS DE JUSTICE CHARGÉS D'EMMENER DES ENFANTS POUR FAIRE RESPECTER LE DROIT DE GARDE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Leduc aan de minister van Justitie over «het optreden van sommige gerechtsdeurwaarders bij het weghalen van kinderen in het kader van het hoederecht».

Het woord is aan mevrouw Leduc.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, sommige gerechtsdeurwaarders gaan erg brutaal te werk bij het weghalen van kinderen die bij één der ouders verblijven en die weigeren terug te gaan naar de ouder aan wie het hoederecht werd toegekend. Kinderen zijn geen meubels die men zo maar kan opnemen en verplaatsen.

Toch zijn er gerechtsdeurwaarders die, vergezeld van rijkswachters, kinderen dwingen — zelfs al zijn sommigen bijna meerderjarig — terug te keren naar hun ouder die het hoederecht heeft, dit ondanks het feit dat de kinderen zich uitdrukkelijk verzetten en zij getuigen van fysieke, psychische of sociale bedreiging.

Deze handelwijze druist in tegen de geest van de wet. Vanaf een bepaalde leeftijd mogen kinderen immers kiezen bij welke ouder ze willen verblijven. Bovendien is er een ministeriële omzendbrief die de gerechtsdeurwaarders opdraagt de kinderen bij de ouder te laten wanneer zij dat uitdrukkelijk wensen, ook als aan die ouder het hoederecht niet werd toegewezen.

Is de minister op de hoogte van de wanpraktijken? Zo ja, wat gaat hij er aan doen?

Welke maatregelen zal de minister nemen om de universele rechten van het kind te laten respecteren?

Moet de wetgeving enerzijds en de omzendbrief van de minister anderzijds niet over het hele land uniform worden toegepast?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, de problematiek van de eerbiediging van een door een rechter geregeld hoede- en bezoekrecht in het kader van echtelijke moeilijkheden of in het kader van een echtscheidingsprocedure is mij wel degelijk bekend. Het is een zeer kiese aangelegenheid zowel voor de betrokken kinderen, als voor de ouders en voor de gerechtsdeurwaarder waarop eventueel een beroep wordt gedaan voor de gedwongen uitvoering.

Inzake het optreden van de gerechtsdeurwaarders bestaat er geen ministeriële omzendbrief. Er zijn wel aanbevelingen van de parketten-generaal en adviezen van sommige arrondissementskamers van gerechtsdeurwaarders. Centraal in deze aanbevelingen en adviezen is steeds dat de beslissing van de rechter moet worden uitgevoerd doch dat daarbij hoofdzakelijk rekening moet worden gehouden met het belang van het kind.

Bij weerstand van het kind moet de gerechtsdeurwaarder eerst trachten die te overwinnen door overreding, psychologische aanpak, overleg en beroep op het gezond verstand. Eventueel zal daartoe eerst een bevel tot afgifte van het kind worden betekend. Rechtstreeks geweld mag niet worden gebruikt en niemand mag het kind aanraken om het te dwingen. Het kind mag enkel bij de hand worden genomen door de gerechtsdeurwaarder, de politieambtenaar of de rijkswachter om het te begeleiden, dit voor de veiligheid van het kind. Wanneer de gerechtsdeurwaarder met een weigering geconfronteerd blijft, zal hij een proces-verbaal van weigering opstellen dat aan het parket wordt overgemaakt.

De Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders deelde mij mee dat donderdag aanstaande ter zake een nieuwe richtlijn ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de vaste raad. Zodra ik hiervan een exemplaar heb ontvangen, zal ik niet nalaten dit aan mevrouw Leduc over te maken. Het is in elk geval de bedoeling te bevestigen dat in deze aangelegenheid het belang van het kind primeert.

Mevrouw Leduc had het ook over de inspraakmogelijkheden van de betrokken kinderen. De wet van 30 juni 1994 heeft inderdaad een algemeen hoorrecht voor kinderen ingevoerd in elk geding dat hen betreft en dit ongeacht de leeftijd van het kind. De minderjarige kan op eigen verzoek of bij beslissing van de rechter worden gehoord, hetzij door de rechter zelf, hetzij door de persoon die daartoe door de rechter wordt aangewezen. Er moet geen enkele speciale vormvereiste in acht worden genomen. Een eenvoudige brief daartoe volstaat.

Wanneer een minderjarige de rechter bij wie de zaak aanhangig is of de procureur des Konings verzoekt om gehoord te worden, kan dit onderhoud maar worden geweigerd bij speciaal gemotiveerde beslissing, uitsluitend gegrond op het gegeven dat de minderjarige niet over het vereiste onderscheidingsvermogen beschikt. De rechter moet die weigering motiveren.

Sinds 27 september 1994 moet de jeugdrechtbank de persoon die minstens 12 jaar is ook oproepen om gehoord te worden in geschillen tussen personen aan wie het ouderlijk gezag over de betrokkene is toevertrouwd wanneer er punten worden behandeld in verband met het hoede- of bezoekrecht.

Deze bepalingen kunnen uiteraard maar worden toegepast wanneer er effectief een geding aanhangig werd gemaakt of wanneer er sprake is van een geschil. Het kind heeft ter zake geen eigen initiatiefrecht. Niets belet uiteraard dat de betrokken ouder eventueel op basis van gewijzigde omstandigheden, of in het belang van het kind, een procedure aanhangig maakt om een wijziging van het hoede- of bezoekrecht te vragen. Het kind zal daarbij ofwel automatisch worden gehoord, of gebruik kunnen maken van zijn hoorrecht.

Rekening houdend met de nieuwe richtlijn van de Nationale Kamer der gerechtsdeurwaarders en met het feit dat de wetswijzigingen toch maar van recente datum zijn, meen ik dat nieuwe wijzigingen zich niet onmiddellijk opdringen. De zaak zal dus nog verder moeten worden geëvalueerd. Mevrouw Leduc zelf kan nog reageren na de bekendmaking van de richtlijn van de Nationale Kamer van gerechtsdeurwaarders.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Leduc voor een repliek.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord.

Ik moet hem echter doen opmerken dat het kind mijns inziens toch over de mogelijkheid beschikt om, wanneer de gerechtsdeurwaarder zich aanmeldt bij de ouder die niet het hoederecht uitoefent, een verklaring af te leggen en kenbaar te maken waarom het niet wil terugkeren naar de ouder die het hoederecht heeft. Het kan daarvoor psychische, fysieke of sociale redenen aanhalen. Het kind kan ook een advocaat vragen om te verwoorden wat het op het hart heeft.

Ik heb geen antwoord gekregen op de vraag waarom de Belgische wetgeving de ene keer zus en de andere keer zo wordt toegepast. Er moet dringend een richtlijn komen die de gerechtsdeurwaarders oplegt hoe zij te werk moeten gaan.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, wij moeten de richtlijn afwachten die eerstdaags bekend zal worden gemaakt en dan nagaan in hoeverre ons dat vooruithelpt. Ik ben, indien nodig, bereid om die richtlijn te ondersteunen met andere maatregelen. Natuurlijk kunnen verklaringen van kinderen worden opgenomen en kunnen gerechtsdeurwaarders processen-verbaal opmaken in geval van weigering van het kind. Het is echter niet de gerechtsdeurwaarder die beslissingen neemt, maar wel de rechtbank.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GOOVAERTS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE BESTRIJDING VAN BRUSSELSE JEUGDBENDES»

QUESTION ORALE DE M. GOOVAERTS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA LUTTE CONTRE LES BANDES BRUXELLOISES DE JEUNES»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Goovaerts aan de minister van Justitie over «de bestrijding van Brusselse jeugdbendes».

Het woord is aan de heer Goovaerts.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, volgens recente gegevens heeft het Brusselse parket het fenomeen van de jeugdbendes haarfijn in kaart gebracht. Op basis van de nieuwe gegevens van het gerechtelijk jaar 1994-1995, weet men dat deze bendes steeds mobieler en gewelddadiger worden. Men weet hoe deze bendes worden gevormd, waar ze opereren en wie er deel van uitmaakt. Deze relevante informatie resulteert helaas niet in een efficiënte bestrijding. De gespecialiseerde magistraten zouden door het snelrecht over onvoldoende tijd beschikken. Dit lijkt opnieuw een voorbeeld van justitieel falen.

Waarom wordt de geïnventariseerde informatie over de Brusselse jeugdbendes niet efficiënter aangewend zodat deze jeugdbendes gewoon kunnen worden uitgeroeid? Is het initiële opzet van het snelrecht niet deze vorm van criminaliteit beter te kunnen bestrijden?

Is het experiment met de vier «antennes» of minipolitiebureaus, gestart in 1993 ter bestrijding van jeugdbendes, mislukt?

Wat denkt de minister over de invoering van een strafrechtelijke meerderjarigheid op 16 jaar?

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, het parket te Brussel heeft het bewijs geleverd dat ook de gerechtelijke overheden inventief kunnen zijn om bepaalde vormen van criminaliteit beter aan te pakken. In 1992 werd een cel opgericht in de hoop de georganiseerde bendes te kunnen ontmantelen. Deze werden beschouwd als één van de oorzaken van de verkommering van bepaalde wijken. Tijdens de eerste twee jaren van haar werking, heeft deze cel dit bijzonder fenomeen doeltreffend bestreden. Tientallen bendes zijn ontmanteld en in verschillende zaken werden strenge straffen uitgesproken. In verscheidene wijken van de agglomeratie waar de politie voorheen haar werk niet meer kon doen, begon een periode van relatieve rust.

De bendes hebben hun structuren evenwel geleidelijk aangepast. Als organisatie zijn ze nu vrijwel verdwenen. Wel bestaan er nog steeds groepen van drie of vier delinquenten die niet langer binnen een gestructureerde groep handelen en die dus moeilijker te controleren zijn. Ze verplaatsen zich gemakkelijk om hun misdrijven in de aangrenzende gemeenten of zelfs elders in het land te gaan plegen, wat het opsporingswerk bemoeilijkt.

Wat er ook van zij, de politiediensten en het parket — meer bepaald voormelde cel — blijven ter zake zo goed mogelijk samenwerken.

De stadscriminaliteit is overigens een vrij complexe zaak, die uiteraard niet kan worden teruggebracht tot de problematiek van de jeugdbendes. Men kan de politie of de justitie moeilijk verantwoordelijk stellen voor een misdaad waarvan de evolutie vooral aan sociale en economische factoren te wijten is, zoals dit voor de jeugdcriminaliteit het geval is.

Artikel 216^{quater} van het Strafwetboek maakt een snelle reactie van het parket op deze vormen van criminaliteit mogelijk. Ook bij het parket te Brussel worden, ondanks een tekort aan personeel twee substituten voltijds ter beschikking gesteld van de snelrechtprocedure. Een strafkamer van de rechtbank houdt zich eveneens uitsluitend met dit soort zaken bezig.

Ik wil er echter wel op wijzen dat het probleem van de jeugdcriminaliteit niet kan worden opgelost enkel door het aanstellen van substituten of het ter beschikking houden van een strafkamer. Ook de maatschappelijke problemen die aan de basis liggen van dit fenomeen, moeten worden aangepakt.

Ik geef toe dat het experiment met de vier antennes of minipolitiebureaus, dat in 1993 ter bestrijding van de jeugdbendes werd opgestart, tot nu toe niet bevredigend is. Dit heeft onder meer te maken met organisatorische problemen bij de politie. Wellicht besefte men bij de aanvang van dit programma niet voldoende wat ervan kon verwacht worden en werden de doelstellingen niet uitdrukkelijk omschreven. In dit opzicht verwijs ik de heer Goovaerts naar de minister van Binnenlandse Zaken omdat het hier een activiteit betreft die te maken heeft met de organisatie van de politiediensten.

De verlaging van de strafrechtelijke meerderjarigheid tot de leeftijd van 16 jaar is geen goed idee. Aangezien de burgerlijke meerderjarigheid en de kiesgerechtigtheid pas op 18 jaar worden verworven, dat dit eveneens de huwbaarheidsleeftijd is en de leeftijd waarop de schoolplicht eindigt, lijkt het mij eerder abnormaal dat iemand reeds op de leeftijd van 16 jaar als volwassen zou worden beschouwd, louter om redenen van strafrechtelijke vervolging.

Ik ben mij er echter wel van bewust dat in geval van zware delinquentie strenge maatregelen moeten kunnen worden getroffen ook ten aanzien van minderjarigen. Dit is trouwens de bestaansreden van artikel 38 van de wet op de jeugdbescherming, die onder bepaalde voorwaarden de onttrekking van jonge delinquenten aan de jeugdrechter en hun verwijzing naar de rechtsinstanties van gemeen recht mogelijk maakt. Het is beter gebruik te maken van deze mogelijkheid dan de strafrechtelijke meerderjarigheid te verlagen.

Tenslotte wijs ik erop dat een resolutie van 1992 van het Europees Parlement betreffende een Europees Verdrag van de rechten van het kind aanbeveelt om de strafrechtelijke meerderjarigheid op dezelfde leeftijd te bepalen als de wettelijke meerderjarigheid.

Ook de Commissie-Cornelis, die wij deze week hebben gehoord in de gemengde commissie voor de Justitie, is van oordeel dat de leeftijd van de strafrechtelijke meerderjarigheid best op 18 jaar wordt gehandhaafd. Dit belet niet dat specifieke maatregelen kunnen worden toegepast inzake de strafrechtelijke vervolging van jongeren die deze leeftijd nog niet hebben bereikt.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Goovaerts voor een repliek.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. In Brussel kan een evolutie van jeugdbendes naar splinterbendes worden vastgesteld. Men is erin geslaagd de jeugdbendes in kaart te brengen en een soort van proactieve politiek te voeren. Dit is echter niet meer mogelijk, tenzij er een specifiek systeem wordt uitgedokterd om ook de splinterbendes te leren kennen op het ogenblik dat zij worden gevormd. Een substituut van de procureur-generaal heeft enkele dagen geleden dan ook in een artikel gesuggereerd dat de politie informatie kan inwinnen via de scholen. Wat denkt de minister hierover?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, het is niet juist dat jeugdbendes niet langer bestreden worden of niet meer in kaart worden gebracht. De splinterbendes vormen vandaag inderdaad een probleem, omdat de bestaande mechanismen niet adequaat zijn voor het bestrijden ervan. De bestaande verdedigings- en analysetechnieken worden verder gebruikt.

De suggestie om op te treden via de scholen is waardevol. Het is echter geen nieuw idee. Dit gebeurt reeds in het kader van veel preventieve acties. Ik ben bereid om te onderzoeken wat het departement Justitie hierrond kan doen. De coördinatie zal echter belangrijk zijn, want er moet worden bekeken wat tot de bevoegdheid van Binnenlandse Zaken en van de Gemeenschappen behoort in het kader van een preventiebeleid op school.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

WETSONTWERP TOT INVOEGING VAN EEN ARTIKEL 353BIS IN HET GERECHTELIJK WETBOEK EN TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 354 VAN HETZELFDE WETBOEK

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI PORTANT INSERTION D'UN ARTICLE 353BIS AU CODE JUDICIAIRE ET MODIFICATION DE L'ARTICLE 354 DU MÊME CODE

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp tot invoeging van een artikel 353bis in het Gerechtelijk Wetboek en tot wijziging van artikel 354 van hetzelfde wetboek.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant insertion d'un article 353bis au Code judiciaire et modification de l'article 354 du même code.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Coveliers, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le Président, notre assemblée est amenée à se prononcer aujourd'hui sur un projet de loi succinct dont le but est de rendre constitutionnelles certaines règles d'incompatibilité actuellement reprises dans un arrêté royal déclaré inconstitutionnel par le Conseil d'État.

Il s'agit d'établir une incompatibilité entre l'exercice d'un mandat politique électif et l'exercice de certaines fonctions du monde judiciaire. Garantir la neutralité et l'objectivité des personnes qui exercent des fonctions en matière judiciaire a depuis toujours été une préoccupation essentielle du PRL. C'est dans cette optique que, dès le 23 janvier 1979, notre regretté président Jean Gol adressait un appel solennel à tous les partis politiques pour conclure «un pacte de non-ingérence partisane dans les nominations de la haute fonction publique et des grands corps». Il visait particulièrement la magistrature et l'armée.

Nous sommes en 1996 et ces propos sont malheureusement toujours d'actualité. La politisation des nominations dans la magistrature n'a toujours pas été endiguée en dépit de l'adoption d'une loi en la matière. Mon groupe est donc évidemment tout disposé à s'associer à tout projet qui aurait pour vocation fondamentale et pour but essentiel d'assurer la neutralité et l'objectivité de l'ordre judiciaire.

Le projet d'aujourd'hui est-il ce texte fondamental que nous attendons en la matière? Certainement pas! Le texte en débat vise à interdire au personnel administratif des greffes et des parquets l'exercice d'un mandat politique à conférer par voie d'élection. M. le ministre estime-t-il sincèrement qu'un commis-secrétaire du greffe d'un tribunal de première instance, par exemple, ou qu'un messenger du parquet participent de manière influente à l'exercice du pouvoir judiciaire au point qu'il faille leur interdire toute activité politique?

Certes, les titulaires de fonctions que je viens de citer en exemples sont des auxiliaires précieux et nécessaires de nos tribunaux et parquets. Oserait-on cependant sérieusement affirmer qu'ils participent à l'acte de justice essentiel qu'est la décision de justice? Qu'un greffier chargé de dresser un plumeau d'audience ou d'authentifier un jugement par sa signature se voie imposer par la loi une nécessaire indépendance le mettant à l'abri d'éventuelles interventions du monde politique, soit! Mais l'on peut douter qu'il faille soumettre aux mêmes contraintes d'incompatibilités le coursier chargé d'acheminer, à l'intérieur même d'un palais de justice, une lettre du parquet vers un greffe. À suivre la logique qui sous-tend l'actuel projet, il aurait fallu également viser la femme de ménage qui, sous régime contractuel et après les heures d'ouverture de nos palais de justice, s'occupe du nettoyage des salles d'audience. À suivre la même logique et puisque l'on considère les personnes visées comme exerçant des fonctions à ce point importantes pour l'indépendance de l'ordre judiciaire, il faudrait également, en corollaire, revaloriser leur statut pécuniaire. Le ministre poursuivra-t-il sa logique jusqu'à ce point au nom de l'équité? Il y avait, en matière de garantie de la neutralité du pouvoir judiciaire, d'autres dispositions bien plus fondamentales, qui restent encore malheureusement à concevoir.

Par ailleurs, il est navrant que ce projet soit incomplet. En effet, le Conseil d'État a souligné qu'il était nécessaire d'adapter également l'article 9 de la loi du 8 juillet 1976 organique des CPAS, ainsi que l'article 72 de la loi communale. Or, étant donné que la Chambre a complété le projet de base par une nouvelle disposition transitoire reprise à l'article 4, aucune urgence n'existe. Il aurait donc été préférable — et possible — d'apporter à ces législations les modifications qui s'imposent.

Enfin, en étendant le régime des incompatibilités à du personnel que, sans vouloir le moins du monde diminuer ses mérites, l'on peut néanmoins qualifier de «subalterne», le projet laisse également sous-entendre que tout fonctionnaire faisant de la politique, à quelque niveau que ce soit, serait suspect au motif qu'il serait tenté d'impliquer son mandat politique dans ses activités professionnelles. C'est une suspicion par a priori qui ne semble pas opportune à un moment où, au contraire, à quelle peine et avec quelles difficultés, on veut redorer l'image de la politique.

Pour ces diverses raisons, mon groupe s'abstiendra. (*Applaudissements sur les bancs PRL-FDF.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, het ontwerp voert een onverenigbaarheid in voor de administratieve medewerkers van het laagste niveau bij het gerecht. Volgens mijn

fractie is dit verkeerd. Wij moeten uiteraard de onafhankelijkheid van het gerecht tegenover de politiek garanderen. Het is dus evident dat er bepaalde onverenigbaarheden bestaan voor magistraten en griffiers, maar voorts is de onafhankelijkheid van het gerecht vooral een kwestie van benoemingen en aanverwante maatregelen en op dat vlak is er nog heel wat te doen. Zo werd er onlangs een tuchtprocedure gevoerd tegen een kamervoorzitter van de Raad van State, die het nodig vond politieke propaganda bij zijn medewerkers te verspreiden. Wij kunnen ons dus afvragen of er geen belangrijkere zaken aan de orde zijn dan het statuut van het lager administratief personeel van de griffies en de parketten. De burger zal immers niet het vertrouwen in het gerecht verliezen, wanneer een vertaler, een klerk of een bode bij het parket of de griffie een politiek mandaat uitoefent, laat staan een gemeentelijk politiek mandaat. De burger heeft tijdens een rechtsprocedure niet te maken met dat lagere administratief personeel. De burger heeft heel wat meer problemen met andere zaken die er in het gerecht gebeuren.

Mijn fractie ziet dus geen enkele reden om deze onverenigbaarheid in te voeren en zal bijgevolg tegen het ontwerp stemmen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik wijs de verschillende sprekers erop dat het ontwerp een aanpassing inhoudt van de bestaande wetgeving. Op de agenda van de commissie voor de Justitie van de Senaat staan op het ogenblik echter twee voorstellen die tegemoetkomen aan een algemene bezorgheid. Het eerste voorstel werd recent ingediend door collega Vandenberghe en neemt een voorstel van ex-senator Arts over. Het houdt een totale hervorming in van het statuut van griffiepersoneel, bodes en parketpersoneel. Het tweede voorstel is van mezelf en streeft een grotere objectiviteit bij de benoemingen na door het uitwerken van een objectievere selectieprocedure. Ik heb dit voorstel reeds bij de vorige regeerperiode ingediend. Hierover hebben vroeger reeds contacten met het ministerie van Justitie plaatsgehad. Wanneer ik de reacties van de sprekers hoor, vermoed ik dat zij volmondig zullen aansluiten bij deze voorstellen wanneer ze in de commissie zullen worden besproken. Die voorstellen formuleren immers een antwoord op hun opmerkingen.

Er werd hier ook gesproken over het blijvend probleem van politieke benoemingen in de magistratuur. Men moet toch toegeven dat de wet van 1991 op de benoemingen van magistraten geen twijfel laat bestaan over de kwalitatieve geschiktheid van de voorgedragen kandidaten. Bij de huidige benoemingen en promoties wordt er een procedure gevolgd die garandeert dat de kandidaten bekwaam zijn. Ook in gerechtelijke kringen is men het hierover eens. Er wordt natuurlijk wel eens gemord omdat de ene in plaats van de andere wordt benoemd, maar aan de bekwaamheid van de benoemde kan niet worden getwijfeld. Dit was trouwens het fundamentele oogmerk van de wet van 1991, die, ook al moeten er nog aanpassingen gebeuren, een succes kan worden genoemd.

Wij moeten dus ter zake geen sloganeske terminologie hantieren, maar zien welke effecten de recente wijzigingen hebben gehad.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, na de schitterende uiteenzetting van de heer Erdman zal ik mij hoeden voor het gebruik van sloganeske taal.

De Volksunie zal dit ontwerp niet goedkeuren omdat het «onzindelijk» is een onverenigbaarheid in te stellen voor het administratief personeel van de griffies en parketten. Hoewel in het recente verleden inspanningen zijn gedaan om een einde te maken aan de politisering van de magistratuur, kunnen wij toch niet ontkennen dat nog heel wat rechters en griffiers politiek benoemd zijn.

Wat de heer Boutmans zegt, is correct. Het griffiepersoneel oefent geen invloed uit op de beslissingen. Daarom is er ook geen enkele reden om een onverenigbaarheid op te leggen.

Wij zullen met heel veel genoegen de voorstellen goedkeuren die een grotere objectiviteit bij de benoemingen in de magistratuur beogen.

Enkele jaren geleden is een belangrijke stap gedaan inzake depolitisering. Toch weet iedereen dat er nog achterpoortjes zijn, waardoor nog steeds politiek kan worden ingegrepen bij de benoeming van magistraten. Een verfijning van de wet kan hieraan mogelijk een einde maken.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, ik was zo naïef te verwijzen naar het schriftelijk verslag in de veronderstelling dat de leden het grondig hadden doorgenomen. Uit de opmerkingen maak ik op dat dit slechts in heel gering mate is gebeurd.

Het gaat hier over een gerechtvaardigde aanpassing in afwachting dat wij de garantie hebben dat er geen partijpolitieke beïnvloeding meer mogelijk is in alle onderdelen van het gerechtelijk apparaat, zoals men in een systeem van scheiding der machten kan verwachten.

Via een statuutwijziging zullen wij de gevoelige plaatsen in het gerechtelijk apparaat moeten bepalen, maar ik zie niet in hoe men tegen een loutere aanpassing van een feitelijke toestand kan stemmen op basis van argumenten die in feite niet ter zake doen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb het verslag van de heer Coveliers wel degelijk gelezen.

Het is juist dat dit ontwerp een bestaand koninklijk besluit bevestigt. Ik ben er echter geen voorstander van om dit koninklijk besluit, dat ongrondwettig is, via een wettelijke weg weer in te voeren, ook al omdat deelname aan het politiek leven voor alle burgers, bepaalde uitzonderingen niet te na gesproken, een essentieel burgerrecht is.

We bewijzen de democratie zeker geen dienst als wij voor heel wat categorieën van burgers onverenigbaarheden inzake een politiek mandaat opleggen. Het personeel van parketten en griffies kan geen invloed uitoefenen op gerechtelijke beslissingen. Er zijn dan ook geen redenen om een onverenigbaarheid in te stellen. Zij moeten wel voldoen aan bekwaamheidsvereisten, maar dat is iets totaal anders.

Ik begrijp de redenering van de heer Erdman en heb zijn voorstel, dat overigens over wat anders gaat, ondertekend.

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. In hoofdstuk VIII van titel II van boek II van het Gerechtelijk Wetboek wordt een artikel 353bis ingevoegd, luidende:

«Art. 353bis. De regels inzake onverenigbaarheid bepaald in artikel 293 zijn van toepassing op het personeel van de griffies en parketten, op de attachés bij de dienst documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van cassatie alsook op de personeelsleden die een bijzondere graad bekleden ingesteld door de Koning overeenkomstig artikel 185.»

Art. 2. Un article 353*bis*, rédigé comme suit, est inséré dans le chapitre VIII du titre II du livre II du Code judiciaire :

«Art. 353*bis*. Les règles d'incompatibilité déterminées à l'article 293 sont applicables au personnel des greffes et des parquets, aux attachés au service de la documentation et de la concordance des textes auprès de la Cour de cassation ainsi qu'aux membres du personnel titulaires d'un grade de qualification particulière, créé par le Roi conformément à l'article 185.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. In artikel 354 van hetzelfde wetboek worden de woorden «de onverenigbaarheden» weggelaten.

Art. 3. À l'article 354 du même code, les mots «les incompatibilités» sont supprimés.

— Aangenomen.

Adopté.

Overgangsbepaling

Art. 4. De in artikel 353*bis* van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde personeelsleden die thans een bij verkiezing verleend openbaar mandaat uitoefenen, zijn gemachtigd dit mandaat te voltooien tot de volgende verkiezingen.

Deze regeling geldt eveneens voor hun opvolgers.

Disposition transitoire

Art. 4. Les membres du personnel visés à l'article 353*bis* du Code judiciaire qui exercent actuellement un mandat public conféré par élection sont autorisés à terminer ce mandat jusqu'aux prochaines élections.

Cette disposition est également applicable à leurs suppléants.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Art. 5. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen zo dadelijk over het wetsontwerp in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

WETSVOORSTEL HOUDENDE VRIJSTELLING VAN KADASTRAAL INKOMEN VOOR HET OPENBAAR UITOEFENEN VAN DE VRIJZINNIGE MORELE DIENSTVERLENING

Stemming in tweede lezing over het amendement bij artikel 2

PROPOSITION DE LOI PORTANT EXONÉRATION DU REVENU CADASTRAL POUR L'EXERCICE PUBLIC DE L'ASSISTANCE MORALE LAÏQUE

Vote en seconde lecture sur l'amendement à l'article 2

De Voorzitter. — Dames en heren, u zult zich herinneren dat de Senaat in zijn vergadering van 7 maart 1996 het amendement van de heer Delcroix c.s. bij artikel 2 heeft aangenomen, alsmede het geamendeerde artikel van het wetsvoorstel houdende vrijstelling van kadastraal inkomen voor het openbaar uitoefenen van de vrijzinnige morele dienstverlening.

Overeenkomstig ons Reglement moet de Senaat zich nu in tweede lezing uitspreken over het amendement van de heer Delcroix c.s.

Vous vous souviendrez que le Sénat a adopté lors de la séance du 7 mars 1996 l'amendement de M. Delcroix et consorts à l'article 2 ainsi que l'article 2 amendé de la proposition de loi portant exonération du revenu cadastral pour l'exercice public de l'assistance morale laïque.

Nous devons procéder maintenant, conformément au Règlement, au vote en seconde lecture sur l'amendement de M. Delcroix et consorts.

Daar niemand het woord vraagt, breng ik opnieuw het amendement van de heer Delcroix c.s. in stemming.

Personne ne demandant la parole, je mets à nouveau aux voix l'amendement de M. Delcroix et consorts.

— Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt definitief aangenomen.

Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, est définitivement adopté.

Artikel 2, aldus geamendeerd, is dus definitief aangenomen.

L'article 2, ainsi amendé, est, par conséquent, définitivement adopté.

We stemmen zo dadelijk over het wetsvoorstel in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Dames en heren, het Bureau stelt voor aanstaande week de volgende agenda voor:

Woensdag 20 maart 1996, 's ochtends om 9 uur 30, 's namiddags om 14 uur 30.

Ontwerp van memorandum over de Intergouvernementele Conferentie van 1996.

Er zal uitzonderlijk een plenaire vergadering van de Senaat plaatsvinden op maandag 25 maart eerstkomend om 14 uur 30 ten einde een debat te houden over het verslag van de Bijzondere Commissie belast met de parlementaire begeleiding van de Vaste Comités van toezicht op de politie- en inlichtingendiensten over de evaluatie van de werking van de vaste comités.

Het spreekt vanzelf dat de Senaat niet alleen op maandag 25 maart in plenaire vergadering zal bijeenkomen. De agenda voor de rest van de week wordt u later meegedeeld.

Il va de soi que l'ordre des travaux pour le reste de la semaine du 25 mars vous sera communiqué ultérieurement.

Mesdames, messieurs, le Bureau vous propose pour la semaine prochaine l'ordre du jour suivant :

Mercredi 20 mars 1996, le matin à 9 heures 30, l'après-midi à 14 heures 30.

Projet de memorandum sur la Conférence intergouvernemental de 1996.

Le Bureau propose que pour la circonstance et en dérogation à l'article 79 du Règlement, le Sénat décide d'admettre MM. Eyskens et Willockx, rapporteurs du Comité d'Avis chargé des Affaires européennes et membres respectivement de la Chambre des représentants et du Parlement européen, et leur permettre de prendre la parole.

Is de Senaat het met dit voorstel eens ?

Le Sénat marque-t-il son accord sur ce point ? (*Assentiment.*)

Dan ga ik nu verder met het voorstel van agenda.

Donderdag 21 maart 1996 om 15 uur.

1. Inoverwegingneming van wetsvoorstellen.

2. Mondelinge vragen.

Stemmingen vanaf 16 uur 30:

a) Over het ontwerp van memorandum;

b) Over de moties ingediend tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Destexhe aan de Eerste minister, gesteld op 5 maart 1996 in de openbare vergadering van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

3. Vragen om uitleg:

a) Van mevrouw Nelis-Van Liedekerke aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «het economisch jaarverslag van de Europese Commissie»;

b) Van de heer Devolder aan de minister van Landsverdediging over «de personeelsproblematiek bij de krijgsmacht»;

c) Van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «het uitblijven van de aanbevelingen die werden voorgesteld door de onderzoekscommissie legeraankopen».

Voici la suite de la proposition d'ordre des travaux.

Jeudi 21 mars 1996 à 15 heures.

1. Prise en considération de propositions de loi.

2. Questions orales.

Votes à partir de 16 heures 30:

a) Sur le projet de mémorandum;

b) Sur les motions déposées en conclusion de la demande d'explications de M. Destexhe au Premier ministre, développée en réunion publique de la commission des Affaires étrangères, le 5 mars 1996.

3. Demandes d'explications:

a) De Mme Nelis-Van Liedekerke au ministre de l'Emploi et du Travail sur «le rapport annuel économique de la Commission européenne»;

b) De M. Devolder au ministre de la Défense nationale sur «les problèmes de personnel à l'armée»;

c) De M. Goris au ministre de la Défense nationale sur «l'absence de mise en œuvre des recommandations de la commission d'enquête parlementaire sur les commandes militaires».

Je vous informe dès à présent que le Bureau propose également que le Sénat se réunisse en séance publique le lundi 25 mars 1996 à 14 heures 30, afin de débattre du rapport des Commissions spéciales chargées du suivi parlementaire des Comités permanents de contrôle des services de police et de renseignements à propos de l'évaluation du fonctionnement de ces comités permanents.

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, nous avons eu tout à l'heure le grand honneur et le plaisir insigne de constater de visu que notre ministre des Affaires étrangères était de passage à Bruxelles. Cela devrait peut-être constituer l'occasion de mettre enfin à l'ordre du jour de la commission des Affaires étrangères qui se réunit mardi prochain, de préférence l'après-midi, une résolution que j'ai introduite il y a près d'un an et qui devait permettre au Gouvernement de débattre de la position qu'il adopte à propos de l'admission éventuelle de Taiwan aux Nations unies. Entre-temps, le problème est devenu d'une urgence brûlante.

En commission des Affaires étrangères, j'ai eu l'occasion d'exposer le sujet en l'absence tant du ministre que de tout collaborateur. La discussion s'est engagée et, depuis lors, j'insiste auprès du président de la commission, qui n'y peut d'ailleurs rien, pour que ce point soit inscrit à l'ordre du jour et traité en présence du ministre.

Je me permets donc d'insister, puisque M. Derycke est à Bruxelles, pour que mardi après-midi, en commission des Affaires étrangères, nous puissions poursuivre et terminer l'examen de cette résolution qui, pendant que nous nous endormons, donne lieu à l'heure actuelle à des affrontements beaucoup plus importants et beaucoup plus dangereux dans la Mer de Chine, entre Taiwan et la Chine continentale.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vautmans.

De heer Vautmans (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, voor dinsdagochtend hebben wij gepland om in de commissie de «Vrienden van Tibet» te horen. In de namiddag hebben wij de ambassadeur van China uitgenodigd om de positie van China in verband met Tibet toe te lichten. Wij kunnen het onderwerp dat de heer Hatry aanhaalt, eventueel aan de agenda toevoegen, maar ik geloof niet dat het moet worden besproken in aanwezigheid van de ambassadeur van China.

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, mon insistance tient uniquement au fait que le ministre des Affaires étrangères est présent à Bruxelles et qu'il faut tirer avantage de cette circonstance pour débattre enfin de cette affaire, qui ne se prolongera pas indéfiniment. Si la guerre éclate en Orient, nous aurons raté une occasion de discuter d'un événement important, au sujet duquel nous pouvions prendre position.

M. le Président. — Nous demanderons à M. le président et au secrétariat de la commission de prendre langue avec le ministre des Affaires étrangères.

Vous conviendrez cependant avec moi, monsieur Hatry, que la présence du ministre aujourd'hui ne permet pas de préjuger de sa disponibilité mardi prochain. Je puis vous assurer que le calendrier des engagements du ministre est extrêmement chargé pour le mois de mars. Comme vous le souhaitez, nous prendrons contact avec lui et le président de la commission fixera le moment où votre résolution pourra à nouveau être examinée.

Het woord is aan de heer Vautmans.

De heer Vautmans (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, wij hadden volgende week woensdag een commissievergadering gepland met minister Derycke waarop het probleem waar de heer Hatry naar verwijst, eventueel kon worden besproken, maar deze plannen worden nu uiteraard doorkruist door het debat in plenaire vergadering over de intergouvernementele conferentie.

De Voorzitter. — Dat klopt en ik nodig de commissie dan ook uit een geschikt moment te zoeken waarop deze kwestie kan worden besproken.

Is de Senaat het eens met deze regeling van de werkzaamheden?

Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre des travaux? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

WETSONTWERP TOT INVOEING VAN EEN ARTIKEL 353BIS IN HET GERECHTELIJK WETBOEK EN TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 354 VAN HETZELFDE WETBOEK

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT INSERTION D'UN ARTICLE 353BIS AU CODE JUDICIAIRE ET MODIFICATION DE L'ARTICLE 354 DU MÊME CODE

Vote

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp tot invoeging van een artikel 353bis in het Gerechtelijk Wetboek en tot wijziging van artikel 354 van hetzelfde wetboek.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi portant insertion d'un article 353bis au Code judiciaire et modification de l'article 354 du même code.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over het wetsontwerp in zijn geheel.

Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

57 leden zijn aanwezig.

57 membres sont présents.

44 stemmen ja.

44 votent oui.

7 stemmen neen.

7 votent non.

6 onthouden zich.

6 s'abstiennent.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Il sera soumis à la sanction royale.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

Mme Bribosia-Picard, MM. Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coveliers, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Goovaerts, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Olivier, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Verhofstadt et Verreycken.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Anciaux, Boutmans, Daras, Mme Dardenne, MM. Jonckheer, Loones et Vandembroeke.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Bock, Desmedt, Foret, Hatry, Hazette et Vergote.

De Voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

De heer Vergote (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Bourgeois.

WETSVOORSTEL HOUDENDE VRIJSTELLING VAN KADASTRAAL INKOMEN VOOR HET OPENBAAR UITOEFENEN VAN DE VRIJZINNIGE MORELE DIENSTVERLENING

Stemming

PROPOSITION DE LOI PORTANT EXONÉRATION DU REVENU CADASTRAL POUR L'EXERCICE PUBLIC DE L'ASSISTANCE MORALE LAÏQUE

Vote

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsvoorstel houdende vrijstelling van kadastraal inkomen voor het openbaar uitoefenen van de vrijzinnige morele dienstverlening.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble de la proposition de loi portant exonération du revenu cadastral pour l'exercice public de l'assistance morale laïque.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over het wetsvoorstel in zijn geheel.

Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble de la proposition de loi.

57 leden zijn aanwezig.

57 membres sont présents.

53 stemmen ja.

53 votent oui.

4 stemmen neen.

4 votent non.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Bock, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goovaerts, Happart, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote et Verhofstadt.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Buelens, Ceder, Raes et Verreycken.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een stemverklaring.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, elke morele dienstverlening is voor het Vlaams Blok eerbiedwaardig en wij hebben er dan ook geen enkel probleem mee dat de lat gelijk gelegd wordt voor de verschillende soorten filosofische hulpverlening. Wij vragen ons evenwel af of de lat niet gelijk kan worden gelegd door het belastingvoordeel voor iedereen te schrappen. Het belastingvoordeel dat wordt toegekend, bezwaart niet de federatie, maar wel de Gewesten. Met andere woorden, de federatie deelt geschenken uit op kosten van de Gewesten.

Wij hebben tegen dit wetsvoorstel gestemd omdat wij niet inzien waarom sommige rusthuizen belastingvoordelen mogen genieten en andere niet en omdat er geen overleg is gepleegd met de Gewesten, die duidelijk in hun belangen worden geschaad. Onze collega Joris Van Hauthem zal als gemeenschapssenator in het Vlaams Parlement een motie tot schorsing van de procedure indienen. Hij zal, krachtens de wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, het belangenconflict hierover inroepen. (*Applaus.*)

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER VERGOTE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «HET ENERGIEBELEID»

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER COENE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «DE TARIFIERING VAN ELEKTRICITEIT OPGEWEKT UIT HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN»

Stemming over de gemotiveerde motie

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. VERGOTE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LA POLITIQUE DE L'ÉNERGIE»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. COENE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LA TARIFICATION DE L'ÉLECTRICITÉ PRODUITE À PARTIR DE SOURCES D'ÉNERGIE RENOUVELABLE»

Vote sur la motion motivée

De Voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van de vraag om uitleg van de heer Vergote aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «het energiebeleid» en de vraag om uitleg van de heer Coene aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de tarifiering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen» werden twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de la demande d'explications de M. Vergote au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «la politique de l'énergie» et de la demande d'explications de M. Coene au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «la tarification de l'électricité produite à partir de sources d'énergie renouvelable».

La première, la motion pure et simple, par M. Guy Charlier, est ainsi libellé:

«Le Sénat,

Ayant entendu les demandes d'explications de MM. Vergote et Coene et la réponse du Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications,

Passe à l'ordre du jour.»

«De Senaat,

Gehoord de vragen om uitleg van de heren Vergote en Coene en het antwoord van de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie,

Gaat over tot de orde van de dag.»

De andere, door de heren Devolder en Vandenbroeke, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de vragen om uitleg van de heren Vergote en Coene en het antwoord van de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie,

Vraagt om dringend een beleidsnota voor te leggen aan de Senaat ten einde een globale discussie over de «energiesector en aanverwante problemen» mogelijk te maken.»

«Le Sénat,

Ayant entendu les demandes d'explications de MM. Vergote et Coene et la réponse du Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications,

Prie de soumettre d'urgence une note de politique au Sénat afin de permettre une discussion globale concernant le secteur de l'énergie et les problèmes apparentés.»

Overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de gewone motie die de voorrang heeft.

Conformément à notre Règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Het woord is aan de heer Vergote.

De heer Vergote (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van onze vraag om uitleg aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie hebben wij, aansluitend op zijn vraag om in de Senaat een energiedebat te organiseren, positief gereageerd met een gemotiveerde motie.

Toen ook een eenvoudige motie werd ingediend, hebben wij onmiddellijk contact opgenomen met de heer Busquin en met de voornoemde Vice-Eerste minister en hen gevraagd dat de eenvoudige motie zou worden ingetrokken. Men beloofde ons formeel dat dit zou gebeuren precies omdat met onze gemotiveerde motie wordt ingegaan op de vraag van de Vice-Eerste minister. Ik hoop dat dit voorsnog het geval zal zijn zodat er over de gemotiveerde motie kan worden gestemd en er eindelijk in de Senaat een energiedebat kan plaatshebben, wat sinds 1982 niet meer het geval is geweest. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, wij dringen er eveneens op aan om niet over de gewone motie te stemmen.

Met de gemotiveerde motie wordt immers gevraagd een beleidsnota voor te leggen aan de Senaat, ten einde een debat over de energiesector mogelijk te maken. Dit is toch het minste wat de Senaat kan vragen, vooral omdat de Vice-Eerste minister zelf heeft beloofd een en ander te verduidelijken in deze assemblee. Bovendien verwijst ik naar de belofte van Vice-Eerste minister Di Rupo om vooraleer de kernafvalsites worden vastgelegd, ook daarover een debat te houden in de Senaat. Dit was trouwens reeds afgesproken met de vorige Regering. Wij menen dan ook dat de huidige Regering zich aan die belofte moet houden.

M. le Président. — La parole est à Mme Dardenne.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le Président, je m'étais également jointe à ces deux interpellations.

Je confirme que le Vice-Premier ministre avait marqué son accord sur un débat concernant non seulement la problématique de l'énergie nucléaire mais aussi celle des déchets nucléaires.

Dès lors, je m'étonne de cette motion pure et simple dont on nous avait dit qu'elle serait retirée.

M. le Président. — La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand (PS). — Monsieur le Président, le Vice-Premier ministre s'était effectivement engagé à remettre une note de politique concernant une discussion portant, notamment, sur le secteur de l'énergie. J'insiste sur le fait que ce débat ne devait pas nécessairement être limitatif et qu'il pouvait parfaitement recouvrir d'autres matières.

Le maintien de la motion pure et simple avait pour but de ne pas mettre en doute la parole du ministre. Puisque nos collègues s'accordent avec nous et ne font pas du vote de leur motion un acte de méfiance à l'égard des propos du Vice-Premier ministre, nous retirons la motion pure et simple et nous voterons la motion motivée, étant entendu que cette démarche ne pourra être interprétée, ainsi que je l'ai rappelé, comme une critique ou un acte de méfiance à l'égard du Vice-Premier ministre.

M. le Président. — La motion pure et simple ayant été retirée, nous allons nous prononcer sur la motion motivée déposée par MM. Devolder et Vandenbroeke.

Aangezien de gewone motie ingetrokken is, stemmen wij over de gemotiveerde motie ingediend door de heren Devolder en Vandenbroeke.

— La motion motivée, mise aux voix pas assis et levé, est adoptée.

De gemotiveerde motie, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen.

BENOEMING VAN DE AFGEVAARDIGDEN BIJ DE RAAD- GEVENDE INTERPARLEMENTAIRE BENELUXRAAD

NOMINATION DES DÉLÉGUÉS AU CONSEIL INTERPARLEMENTAIRE CONSULTATIF DE BENELUX

De Voorzitter. — Het Bureau stelt voor de verdeling tussen de federale assambles van de mandaten van afgevaardigden bij de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad als volgt te wijzigen:

Le Bureau vous propose de modifier comme suit la répartition entre les assemblées fédérales des mandats de délégués au Conseil interparlementaire consultatif de Benelux :

Kamer/Chambre: 2 CVP; 1 VLD; 1 PS; 1 SP; 1 PRL-FDF; 1 PSC.

Senaat/Sénat: 1 CVP; 1 PS; 1 VLD; 1 SP.

De verdeling van de mandaten binnen de afvaardiging van de Senaat is in overeenstemming met artikel 76 van ons Reglement.

La répartition des mandats de la délégation du Sénat est conforme à l'article 76 de notre Règlement.

Geen bezwaar?

Pas d'observations?

Aldus wordt besloten.

Il en sera ainsi.

De fractievoorzitters hebben mij de namen gegeven van de leden van hun fractie die deel zullen maken van de delegatie van de Senaat.

Les présidents des groupes politiques m'ont fait parvenir les noms des membres de leur groupe qui feront partie de la délégation du Sénat.

Afgevaardigden:

Membres effectifs:

CVP: de heer/M. Olivier.

PS: de heer/M. Happart.

VLD: mevrouw/Mme Leduc.

SP: mevrouw/Mme Van der Wildt.

Plaatsvervangende afgevaardigden:

Membres suppléants:

CVP: de heer/M. Caluwé.

PS: de heer/M. Santkin.

VLD: de heer/M. Vergote.

SP: de heer/M. Hostekint.

Aangezien het aantal kandidaten gelijk is aan het aantal te begeven mandaten, verklaar ik de senatoren, die ik zoëven heb vermeld, voor verkozen, respectievelijk als afgevaardigden en als plaatsvervangende afgevaardigden bij de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad.

Le nombre des candidats étant égal au nombre de mandats à conférer, je déclare élus les sénateurs, dont je viens de donner les noms, respectivement en qualité de délégués effectifs et de délégués suppléants du Conseil interparlementaire consultatif de Benelux.

Hiervan zal kennis worden gegeven aan de voorzitter van de Beneluxraad.

Il en sera donné connaissance au président de ce conseil.

Ik signaleer trouwens dat ook overeengekomen werd deze voordrachten te doen voor alle afgevaardigden, dus zowel van het federale Parlement als van de Gewest- en Gemeenschapsparlementen.

Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik wil eens te meer onze droefenis uiten over het gebrek aan creativiteit van de Senaat om niet de vertegenwoordiging van alle fracties mogelijk te maken in deze organen. Dit zou nochtans de inbreng in het geheel van het politieke debat rijker maken.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER BOUTMANS AAN DE EERSTE MINISTER OVER «HET HOOG COMITE VAN TOEZICHT»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. BOUTMANS AU PREMIER MINISTRE SUR «LE COMITÉ SUPÉRIEUR DE CONTRÔLE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Boutmans aan de Eerste minister over «het Hoog Comité van toezicht».

Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb aan de minister van Ambtenarenzaken vroeger reeds een aantal vragen om uitleg gesteld over de problemen in verband met het Hoog Comité van toezicht, onder meer tijdens de vergadering van 20 januari jongstleden. De aanleiding was toen de dienstorder van 15 december 1995, waarin de minister enerzijds zei dat hij de volle bevoegdheid van de voorzitter van het Hoog Comité van toezicht om over enquêtes te beslissen, zou respecteren, maar waarin hij anderzijds meedeelde dat het aan de administrateur-generaal toekwam om voor iedere enquête wel of niet in middelen te voorzien. Dat komt er op neer dat de administrateur-generaal kan beslissen welke enquêtes worden gehouden en welke niet. Men kan dit een beetje vergelijken met de minister van Ambtenarenzaken die de opdracht krijgt om in de Senaat op een vraag om uitleg te antwoorden, maar die van zijn kabinetschef te horen krijgt dat er geen auto of chauffeur beschikbaar is en dat zijn schoenen zoek zijn zodat hij zich niet naar hier kan begeven.

De vraag om uitleg van vandaag over hetzelfde onderwerp heeft twee oorzaken.

Ten eerste ontstond er bij de vorige vraag de algemene indruk dat er met betrekking tot een aantal essentiële kwesties niet adequaat was geantwoord. De minister deelde bijvoorbeeld mee dat de circulaire was opgeschort, maar hij vermeldde er niet bij voor hoe lang. Een opschorting is per definitie tijdelijk. Hij heeft niet geantwoord op de vraag hoe hij het sedert jaren aanslepende conflict tussen de voorzitter en de administrateur-generaal zou oplossen. Er kwam evenmin een antwoord op de vragen in verband met het groot aantal enquêteurs dat een cursus diende te volgen waardoor het comité grotendeels werd verlamd. Deze vragen werden trouwens nog uitvoerig toegelicht door de heer Caluwé.

Ten tweede zijn er nieuwe elementen die mijns inziens ten dele buiten de bevoegdheid van de minister van Ambtenarenzaken vallen. Ik hoop echter dat de minister vandaag een vollediger antwoord zal verstrekken.

De malaise met betrekking tot het Hoog Comité van toezicht, een in onze staatsinrichting nochtans essentiële instelling, sleept sinds jaren aan. Het waren trouwens leden van mijn fractie die deze zaak in Kamer en Senaat het eerst hebben aangekaart, maar zij waren zeker niet de enigen. Het wezen van de zaak is nog niet veranderd sedert mevrouw Vogels in december 1993 de toenmalige toezichthoudende minister over het Hoog Comité van toezicht, de heer Dehaene, ondervroeg.

*De heer Verhofstadt, ondervoorzitter,
treedt als voorzitter op*

Om allerlei redenen leeft bij de enquêteurs van het Hoog Comité en bij het personeel het gevoel dat het de bedoeling was en is van de vorige en de huidige Regering om het Hoog Comité een belangrijk deel van zijn bevoegdheden te ontnemen en het vleugel-

lam te maken. Niet alleen de enquêteurs, maar ook de publieke opinie, menen dat dit te maken heeft met de actieve en grondige onderzoeken die het comité in een aantal zaken heeft verricht en die voor sommige vooraanstaande bewindslieden niet altijd aangenaam zijn geweest. Mij is trouwens bekend dat er in 1994 in het kabinet van de minister van Binnenlandse Zaken een nota circuleerde waarin uitdrukkelijke werd gewezen op de noodzaak een grendel te zetten op de enquêtebevoegdheid van het Hoog Comité. Het regeerakkoord dat aan de basis ligt van de huidige Regering en de beleidsnota van de minister van Ambtenarenzaken zijn zeker niet van aard om de ongerustheid weg te nemen, integendeel.

Ten eerste werd er beslist het Hoog Comité uit het departement van de Eerste minister te lichten en over te hevelen naar het departement Ambtenarenzaken, wat ondertussen reeds is gebeurd. Dat wordt door de betrokkenen als een degradatie beschouwd omdat zij voortaan op dezelfde niveau zullen staan als de andere ambtenaren. Wanneer zij deel uitmaakten van de diensten van de Eerste minister genoten zij een speciaal statuut en in ieder geval ook het prestige daaraan verbonden. De Eerste minister kan het zich moeilijk veroorloven zich rechtstreeks te bemoeien met de werking van het Hoog Comité, vandaar dat hij het liever zag vertrekken naar een ander departement.

Ten tweede, de beleidsnota van de minister bevat ook een uitdrukkelijk pleidooi om de activiteiten op verzoek van het gerecht die door het Hoog Comité worden uitgevoerd, in te perken en om de zogenaamde administratieve of preventieve onderzoeken te bevorderen. Een hoog ambtenaar van het Hoog Comité schreef hierover destijds: «Het is niet voor niets dat de wetgever bepaalde overtredingen strafbaar heeft gesteld en andere niet.» De strafbare overtredingen zijn in principe natuurlijk zwaarder dan de niet-strafbare. Het is dus logisch dat een dienst die het beteugelen van de misbruiken in verband met overheids-gelden en diensten als belangrijkste taak heeft, zich vooral richt op de aangelegenheden die door de wetgever strafbaar werden gesteld en dus worden geacht zwaarder te zijn.

Ten derde, de dienstorder van de minister, waarover mijn vorige vraag om uitleg ging, beperkt in belangrijke mate de mogelijkheden van het gerecht om gedurende een aantal maanden onderzoeken uit te schrijven. De circulaire werd weliswaar opgeschort, maar niet ingetrokken. Ik hoop dat ik deze keer een antwoord krijg op mijn vraag voor hoelang de maatregel werd opgeschort.

Na mijn vorige vraag kreeg ik van de administrateur-generaal van het Hoog Comité een kaartje met enkele persoonlijke bedenkingen, die mij overigens niet onsympathiek leken, en tevens met een lijst van onderzoeken die door het gerecht waren uitgeschreven. Hij wilde hiermee aantonen dat de gerechtelijke taken van het Hoog Comité vaak futiel zijn of in elk geval gaan om zaken van gering belang, die beneden het niveau van een Hoog Comité van toezicht liggen. Dit is best mogelijk, maar ik moet wel opmerken dat het slechts om een zeer beperkte lijst ging: 34 opdrachten in een periode van twee jaar. Gezien het Hoog Comité ongeveer 80 enquêteurs in dienst heeft, kan ik mij moeilijk inbeelden dat deze 34 per definitie geringe onderzoeken, het Hoog Comité zouden hebben lamgelegd. Ik heb de administrateur-generaal daarom gevraagd mij een volledige lijst van de gerechtelijke onderzoeken te bezorgen. Tot op heden is hij echter niet op mijn verzoek ingegaan. De volledige lijst van onderzoeken van het Hoog Comité bevat ongetwijfeld heel wat belangrijker aangelegenheden dan de opdrachten vermeld op de lijst die mij werd toegestuurd en die in hoofdzaak gingen over het verloren gaan van postwissels bij de post. Zij hadden soms ook betrekking op schendingen van het briefgeheim, wat niet altijd als een kleine inbreuk kan worden beschouwd.

Ik wil er bovendien op wijzen dat de voorzitter van het Hoog Comité de taak heeft opdrachten al dan niet toe te wijzen en dat hij hierover soeverein kan oordelen. Ik veronderstel dat hij deze bevoegdheid tot selectie uitoefent. Indien hij dit niet doet, wordt het tijd dat de Regering, wellicht in de persoon van de minister van Justitie in overleg met de procureurs-generaal, behoorlijke af-

spraken maakt over de opdrachten die wel en de politie-opdrachten die beter niet aan het Hoog Comité worden toevertrouwd. Het bestaan van misstanden is geen reden om de bevoegdheden van het Hoog Comité te beperken. Het is eerder de Regering die hier tekortschiet. Het publiek kent het Hoog Comité niet als een instelling die zich bezighoudt met futiliteiten, maar als een instelling die belangrijke, grootschalige onderzoeken verricht die geschiedenis hebben geschreven en die werden opgenomen in de gerechtelijke annalen.

De mogelijkheid om op verzoek van het gerecht op te treden en ruime bevoegdheden te behouden als officier van gerechtelijke politie of als hulpofficier van de procureur des Konings en de bevoegdheid om processen-verbaal op te stellen die bewijskracht hebben tot het bewijs van het tegendeel, zijn in het geding door de nooit ontkende bedoeling van de Regering om de gerechtelijke bevoegdheden in te dijken.

Tot op heden, drie jaar na het bekendmaken van de eerste conflicten en ruim een half jaar nadat het Hoog Comité is overgeheveld van de diensten van de Eerste minister naar Ambtenarenzaken, weten wij nog steeds niet wat de Regering precies van plan is en welk soort wetsontwerp zij aan de Kamers zal voorleggen, hoewel het al jaren wordt aangekondigd. Het wordt tijd dat we opening van zaken krijgen en dat de huidige voorlopige toestand wordt beëindigd zodat hierover een fatsoenlijk parlementair debat kan plaatshebben.

Uiteraard gaat het niet enkel over de vraag aan welk departement het Hoog Comité van toezicht is gehecht. Ik stel echter vast dat in de schoot van de Regering twijfel bestaat of het wel een verstandige beslissing was het Hoog Comité over te hevelen naar de bevoegdheid van Ambtenarenzaken. De minister van Justitie heeft zich er immers openlijk voor uitgesproken van het Hoog Comité onder zijn diensten te laten ressorteren. Over deze problematiek wil ik mij niet definitief uitspreken, maar het leek mij volstrekt overbodig om het Hoog Comité weg te halen bij de diensten van de Eerste minister. Als men dit toch wil, dan lijkt de vraag of het Hoog Comité niet beter onder Justitie zou vallen mij zinvol. Dit zou meteen ook de optie inhouden om het zijn gerechtelijke bevoegdheden te laten behouden, wat ingaat tegen verklaringen van de Eerste minister en andere ministers werden afgelegd.

Sinds de vorige vraag om uitleg is het sociaal conflict in het Hoog Comité van toezicht opengebarsten. Enkele dagen geleden zagen we zelfs dat de speurders, die gewoonlijk een grote discretie aan de dag leggen, op straat zijn gekomen om te protesteren tegen het afspringen van het sociaal overleg. Bij deze onderhandelingen wordt de Regering overigens vertegenwoordigd door een ambtenaar die tegelijkertijd ook voorzitter van de Spoorwegen is. In dit land zijn blijkbaar allerhande combinaties mogelijk!

De reden voor het afspringen van het sociaal overleg wijst opnieuw in een en dezelfde richting: sinds 1991 werden de leden van het Hoog Comité op gelijke voet geschakeld met de leden van de gerechtelijke politie wat bezoldiging en carrière betreft. Aan de carrière is niet veel veranderd, maar de nieuwe onderhandelingen over de weddeschalen, die in feite over het verleden gaan, zorgden voor de invoering van een nieuw onderscheid. Zo zou een enquêteur van het Hoog Comité ongeveer 50 000 frank minder verdienen dan een officier van de gerechtelijke politie. Dit wordt verantwoord door te verklaren dat dezelfde loonschalen als voor ambtenaren van dezelfde graad worden gehanteerd. Dit versterkt bij de leden van het Hoog Comité de indruk dat ze in de toekomst als gewone ambtenaren zullen worden behandeld, waar ze tot nu in sommige opzichten een gunstiger statuut genoten, dat qua bezoldiging hetzelfde was als dat van het personeel van de gerechtelijke politie.

Verder is er nog steeds geen antwoord op de vraag wat er gebeurt met de opleiding waaraan meer dan twintig enquêteurs zouden deelnemen. Ik heb vernomen dat deze opleiding nog niet is gebeurd, wat niets te maken zou hebben met goed beleid, maar de school voor Criminologie, waar deze cursussen gegeven zouden worden, ziet voorlopig geen mogelijkheid om ze te organiseren. Uit puur praktische redenen zouden ze worden uitgesteld tot in de herfst. Ik stel opnieuw dezelfde vraag die ik enkele maanden gele-

den heb gesteld: welke maatregelen zal de minister nemen om te voorkomen dat het Hoog Comité grotendeels lam wordt gelegd door het gelijktijdig deelnemen van ruim twintig enquêteurs aan deze opleiding?

Tot besluit van mijn uiteenzetting wil ik de minister vijf precieze vragen stellen.

Ten eerste, wat is het standpunt van de Regering over het statuut van het Hoog Comité voor toezicht en zijn enquêteurs? Zal het Hoog Comité blijven ressorteren onder de bevoegdheid van de minister van Ambtenarenzaken, gaat het terug naar de Eerste minister of zal het onder de bevoegdheid van de minister van Justitie worden gebracht?

Ten tweede, blijft de Regering bij haar eerder geuite voornemen om voorrang te geven aan de administratieve bevoegdheden van de enquêteurs? Of zullen de enquêteurs onbeperkt hun gerechtelijke taken en bevoegdheden behouden en dus hulpofficier van de procureur des Konings blijven? Zullen de gerechtelijke overheden een beroep kunnen blijven doen op de enquêteurs van het Hoog Comité?

Ten derde, wanneer komt het al zo lang aangekondigde wetsontwerp op het Hoog Comité van toezicht er nu eindelijk?

Ten vierde, heeft de Regering al gezocht naar een oplossing voor de toekomstige afwezigheid van een groot aantal enquêteurs, die een bijkomende opleiding zullen volgen? Heeft ze een oplossing gevonden?

Ten vijfde, zal de Regering ervoor zorgen dat de loopbaan en het financieel statuut van de enquêteurs hen kan motiveren om bij het Hoog Comité te blijven werken? Of wordt er integendeel gestreefd naar een overstap van zoveel mogelijk enquêteurs naar andere politiediensten door ze op dit punt achteruit te stellen, zodat «dit probleem» vanzelf wordt opgelost? Welk initiatief zal de Regering nemen om het sociaal overleg te herstellen? (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pinoie.

De heer Pinoie (SP). — Mijnheer de Voorzitter, de vraag om uitleg van de heer Boutmans geeft mij de gelegenheid om de juiste visie van de SP over de werking, de bevoegdheid en de structuren van het Hoog Comité van toezicht weer te geven, want hierover werden nogal wat insinuaties verspreid.

De hervorming van het Hoog Comité van toezicht is nodig. Er zijn problemen inzake de bevoegdheid van het Hoog Comité om onderzoeken te doen in autonome en gemengde overheidsbedrijven. De tweehoofdige structuur van het Hoog Comité leidt tot conflicten tussen de voorzitter van het Hoog Comité en de administrateur-generaal. De opdrachten van advies en bemiddeling zijn verouderd. Er is ook geen regelmatige tuchtregeling voor de buitendiensten.

Vooral de vermenging van administratieve en gerechtelijke opdrachten leidt echter tot problemen. Een administratief toezichtsorgaan en een politieel opsporingsbrigade hebben verschillende doelstellingen en vergen een heel andere methodiek. Wat het administratief toezicht betreft, overlapt het werk van het Hoog Comité van toezicht vaak het werk van andere hiertoe bevoegde diensten, zoals de dienst Overheidsopdrachten Kanselarij, de dienst Begrotingsenquêtes, de Inspectie van Financiën, de controleurs van Vastleggingen en het Rekenhof. Doordat de parketten geen duidelijk beleid met prioriteiten voor de enquêteurs van het Hoog Comité uitwerken, werden er tot nog toe talrijke weinig belangrijke zaken aanhangig gemaakt.

De hoofdpdracht van het Hoog Comité van toezicht bestaat erin een correcte besteding van het overheidsgeld te garanderen. Hiervoor moeten talrijke wettelijke regels worden gecontroleerd, bijvoorbeeld inzake aanbestedingen, overheidsbestellingen en subsidies. Vandaag spreekt men veel over corruptie. Ook in de privé-sector begint men dit fenomeen vast te stellen.

In de openbare sector is een efficiënte controle nodig, die zowel preventief als repressief moet gebeuren. De strubbelingen in het college, waarvan ook collega Boutmans melding maakt, hebben de werking van het Hoog Comité inderdaad fel bemoeilijkt. Daarom heeft de Regering beslist het Hoog Comité beter te organiseren en onder te brengen bij de minister van Ambtenarenzaken.

Parallel daarmee hebben drie SP-volksvertegenwoordigers een wetsvoorstel ingediend om het Hoog Comité te hervormen. De hoofdpdracht van het Hoog Comité, namelijk het administratief en budgettair toezicht, en zijn profiel van een gespecialiseerde, betugelende politiedienst worden in dit voorstel nog beklemtoond.

Als het preventief optreden echter faalt, moet er betugelend kunnen worden opgetreden. In die zin moet het Hoog Comité ook een gespecialiseerde anti-corruptiedienst zijn. In die laatste hoedanigheid kan het geleid worden door een federale magistraat die bevoegd is over het grondgebied van heel het rijk.

Het kan rendabeler zijn voor de gerechtelijke opdrachten het Hoog Comité van toezicht te laten fusioneren met de gerechtelijke politie in de vorm van een nationaal georganiseerde brigade, gespecialiseerd in fraude en corruptiebestrijding. In principe moet dit zonder al te veel moeilijkheden kunnen, gezien de gelijklopende statuten van de twee diensten en de vaststelling dat nu al 90 pct. van het geheel der opdrachten van het Hoog Comité van toezicht gerechtelijke opdrachten zijn. Bovendien wijst iedereen erop dat de enquêteurs van het Hoog Comité van toezicht in eerste instantie politiemensen zijn, en geen administratieve controleurs.

Op die manier zou men voor de eerste maal een begin maken met een globalisering van de middelen die kunnen worden ingezet tegen allerlei vormen van witte-boordencriminaliteit, wat de fraude- en corruptiebestrijding enkel ten goede zal komen.

Bij een dergelijke reorganisatie moeten de administratieve opdrachten van het Hoog Comité van toezicht opnieuw gedefinieerd worden met het doel om, gecoördineerd met de hogervermelde diensten van toezicht, een versterkt preventief beleid uit te werken.

Het optreden van de Regering is enkel bedoeld om de bestaande diensten zo zuinig en zo doeltreffend mogelijk te laten werken.

De onzekerheid bij het personeel is begrijpelijk gezien de herstructurering en het politieke debat dat daarover wordt gevoerd. Daarom moet de Regering zo spoedig mogelijk een ontwerp indienen bij het Parlement waarin de nieuwe structuur en de opdrachten duidelijk worden geregeld.

Tot slot wens ik nogmaals te onderstrepen dat de SP de onderzoeksbevoegdheid van het Hoog Comité van toezicht niet — en hierop leg ik de nadruk — wenst te beperken, te kortwieken of af te schaffen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, toen de Regering-Dehaene II aantrad, zou, althans volgens de verkiezingscampagnes, de strijd tegen de corruptie prioritair worden, maar onmiddellijk werd het daartoe bij uitstek geëigende instrument het Hoog Comité van toezicht, aan banden gelegd.

Ik heb met veel genoegen geluisterd naar de uiteenzetting van onze SP-collega die bekommerd is over de goede werking van dit Hoog Comité. Deze bekommerning is volgens mij echter niet terug te vinden in de hervormingen die de minister voorstelt.

Het is juist dat er sinds jaren ruzies woeden in het college van het Hoog Comité van toezicht en dat er persoonlijke conflicten worden uitgevochten tussen de voorzitter en de administrateur-generaal die beiden onverkort politiek kleur hebben bekend. De minister is op de hoogte van dat touwtrekken en weet dat de verstandhouding volledig zoek is. Toch vind ik dat het kind met het badwater wordt weggegooid; de voorgestelde maatregelen zijn veel te drastisch. De collega van de SP bestempelde het Hoog Comité terecht als het instrument bij uitstek in de strijd tegen de corruptie en de witte-boordencriminaliteit. Het vleugellam maken van dit instrument is heel iets anders dan de totstandbrenging van de noodzakelijke reorganisatie.

De vorige Regering die door zo wat dezelfde meerderheid werd gesteund als de huidige, besloot in eerste instantie om het Hoog Comité van toezicht te laten ressorteren onder de minister van Ambtenarenzaken. Collega Boutmans heeft terecht beklemtoond dat deze beslissing minder onschuldig is dan ze op het eerste gezicht lijkt. In de loop van de maanden oktober, november en december heb ik daarover zelf een reeks schriftelijke vragen aan de

minister gesteld. Er moet worden onderzocht of de verhuis van het Hoog Comité van bij de diensten van de Eerste minister naar die van het departement voor Ambtenarenzaken geen politieke consequenties heeft. Toen reeds heb ik gewezen op het gevaar dat met deze beslissing meteen ook de gerechtelijke onderzoeken aan het Hoog Comité zouden worden onttrokken. Het Hoog Comité zou dan nog enkel bevoegd zijn voor administratieve onderzoeken. In zijn antwoord heeft de minister deze opmerkingen weggevuifd en verklaard dat het Hoog Comité bevoegd blijft voor het voeren van gerechtelijke onderzoeken.

Op mijn verzoek staaft de minister zijn antwoord met de cijfers van de laatste jaren. In 1995 was 85 pct. van de onderzoeken van gerechtelijke aard. Dat is het hoogste percentage wat ooit werd gehaald. De minister vroeg zich dan ook verwonderd af waarover ik mij toch zorgen maak.

Inmiddels heb ik het voorontwerp van reorganisatie van het Hoog Comité doorgenomen. Ik kan verzekeren dat ik mij niet voor niets zorgen heb gemaakt, want alleen de zuiver administratieve onderzoeken zullen nog tot de bevoegdheid van het Hoog Comité blijven behoren.

Ik vraag mij af of deze maatregel op een afdoende wijze een eind zal maken aan het gekrakeel en de strubbelingen in het college. Zal het Hoog Comité op die manier een efficiënt instrument worden in de strijd tegen de corruptie? Ik heb de indruk dat het instrument hierdoor juist vleugellam zal worden gemaakt.

Op het ogenblik zijn 85 à 90 pct. van de gevoerde onderzoeken van gerechtelijke aard. Collega Boutmans heeft erop gewezen dat de zaken die worden onderzocht alles behalve prullaria zijn. Misschien zitten er wel een paar tussen, maar de hoofdbrok van de gevoerde onderzoeken betreft zeer ernstige zaken.

Dat niet alle gevoerde onderzoeken aanleiding geven tot veroordelingen kan ons alleen verblijden. Maar goed dat heel wat zaken na onderzoek op een correcte manier behandeld blijken te zijn. Om die reden de gerechtelijke onderzoeksopdracht van het Hoog Comité tot nul herleiden is voor mij misdadig op een ogenblik dat de Regering de strijd tegen de corruptie als een bijzonder aandachtspunt in haar regeerakkoord heeft ingeschreven.

Is het dan niet beter om ervoor te zorgen dat de voorzitter van het Hoog Comité van toezicht, die een ex-magistraat is, geen officier van de procureur des Konings, en geen specifiek statuut heeft, een beetje minder bevoegdheid zou krijgen? Zou dit niet bevorderlijk zijn voor het goed functioneren van het Hoog Comité van toezicht? Deze geachte heer, met een rijk verleden en een goede partijkaart, heeft toch wel erg veel invloed op de beslissing welke onderzoeken door het Hoog Comité van toezicht mogen worden uitgevoerd. De heer Desmedt heeft toch wel erg veel macht en ik kan mij niet voorstellen dat de minister, als Waals socialist, aanvaardt dat een Vlaamse christen-democraat de macht krijgt om te beslissen welke onderzoeken er worden uitgevoerd. Of is dit een deal, omdat de administrateur-generaal van PS-signatuur is? Zoekt en op die manier naar een evenwicht tussen de partijpolitieke belangen? Ik vraag het mij af. Is het nog te begrijpen dat deze gepensioneerde — met alle respect — deze macht blijft behouden zonder dat hij een specifiek gerechtelijk statuut heeft? Voor zover ik weet behoudt men zijn statuut toch niet levenslang.

Bij dit alles komen nog bijkomende problemen kijken. Ik zal niet uitweiden over het sociaal statuut van het personeel van het Hoog Comité van toezicht, vermits collega Boutmans het daarover reeds heeft gehad. Ik ga enkel in op een klein detail, dat op zich niet onbelangrijk is voor het functioneren van het Hoog Comité van toezicht. De personeelsleden hebben mij zelf verteld dat zij niet alleen figuurlijk verhuizen van onder de vleugels van de Eerste minister naar deze van de minister van Ambtenarenzaken, maar ook werkelijk zullen verhuizen naar een gebouw waarin nog tal van andere instellingen zijn gehuisvest.

Het huidige gebouw van het Hoog Comité van toezicht is weliswaar niet het summum van huisvesting, maar de dames en heren zijn daar perfect tevreden. Dat er enige discretie, een vorm van afsluiting en afstand bestaat, dat zij niet zomaar met andere diensten de gangen delen, is niet onbelangrijk voor een orgaan zoals het Hoog Comité van toezicht dat met ernstig onderzoekswerk bezig is. Ik begrijp dus niet waarom op dit terrein onrust kan ontstaan en men met deze kleine ingreep de mensen eigenlijk opnieuw

duidelijk wil maken dat ze er eigenlijk voor spek en bonen bij zitten en dat men in ons land niet wil komen tot ernstig onderzoek naar de witte-boordencriminaliteit.

Ik herhaal, ook ten behoeve van onze vrienden van de SP, dat de hervormingen goed zijn. De heer Pinoie heeft er zojuist op gewezen dat er reeds ernstige concurrentie bestaat op het vlak van administratieve onderzoeken, precies datgene waarvoor de Regering het Hoog Comité van toezicht nog uitsluitend bevoegd wil verklaren. Ik noem drie instanties: de dienst Overheidsopdrachten, de Inspectie van Financiën en het Rekenhof. Blijkbaar vindt de Regering dit nog niet voldoende, want ze wil het Hoog Comité van toezicht nog eens dit werk laten doen en daarvan zelfs zijn enige taak maken. Dat gaat toch wel tegen de visie van de SP in. Het wordt dan ook tijd dat de SP met haar voorstel naar buiten komt.

De heer Erdman (SP). — Het voorstel is ingediend.

De heer Anciaux (VU). — Ja, maar het wordt ook tijd dat we het bespreken, want het ziet ernaar uit dat er enorme verschillen bestaan tussen het voorstel van de SP en de opties van de minister en de Ministerraad.

Ik ga ervan uit dat de SP dit ernstig meent want het is belangrijk dat vóór en na overheidsaanbestedingen correct onderzoek gebeurt. Onlangs hoorde ik de minister op de televisie verklaren dat administratief onderzoek heel belangrijk is omdat het preventief is. Daarmee ben ik het volledig eens. Op de vraag van de journalist of er dan niet meer moet worden opgetreden wanneer het administratief onderzoek niet tijdig gebeurt en er dus niet preventief kon worden opgetreden, maar wanneer er nadien toch onregelmatigheden worden vastgesteld, herhaalde de minister alleen maar dat administratief preventief onderzoek het belangrijkste is. Volgens mij zijn preventief en repressief onderzoek even belangrijk. Dit is blijkbaar niet de visie van de minister.

Ik heb de indruk dat er in de meerderheid een breuk ontstaat, ik neem zelfs aan omwille van het algemeen belang. Heeft in de Senaat alleen de fractievoorzitter van de PS de durf even zijn nek uit te steken en voor te stellen een gewone motie in te trekken? Dit lijkt een futiliteit, maar de fractie-voorzitters van de CVP en de SP hebben dat tot op heden nog nooit durven doen. Ik hoop evenwel dat de SP in dit verband toch wat meer kordaatheid aan de dag zal leggen.

Ik wens mijn uiteenzetting te besluiten met nog één bedenking. Indien de SP, als tweede optie, zou overwegen voor de gerechtelijke onderzoeken een nieuwe nationale instelling te creëren, een samenvoeging van het Hoog Comité van toezicht met de gerechtelijke politie, dan ben ik geen absolute tegenstander.

Ik ben een bevoorrechte getuige van de situatie waarin de gerechtelijke politie zich in ons land bevindt. Het statuut, de motivatie en de organisatie van de gerechtelijke politie zijn in een onvoorstelbare malaise verzeild. Zal men nu een relatief goed werkende instelling zoals het Hoog Comité van toezicht verbinden aan een eigenlijk slecht werkende instelling, de gerechtelijke politie? Ik heb het hier niet over de motivatie van de eventuele gerechtelijke agenten of inspecteurs, zeker niet, maar wel over de slecht functionerende top van de gerechtelijke politie. Het zou een slechte zaak zijn de onderzoeken nu toe te vertrouwen aan de gerechtelijke politie, behalve indien er een enorme impuls wordt gegeven om deze dienst op te waarden, wat absoluut nodig is. Dit onderwerp valt evenwel een beetje buiten het kader van deze discussie en behoort ook niet onmiddellijk tot de bevoegdheid van de minister van Ambtenarenzaken. Het gaat echter niet op te beweren dat de gerechtelijke onderzoeken van het Hoog Comité zomaar kunnen worden overgenomen door de gerechtelijke politie.

Ik sta zeer sceptisch tegenover het regeringsbeleid ten aanzien van het Hoog Comité van toezicht. Ik hoop dat de Regering op korte termijn kan bewijzen dat het haar menens is ernstig werk te maken van de bestrijding van de corruptie. Tot op heden heb ik alleen maar het tegendeel gezien.

M. le Président. — La parole est à M. Flahaut, ministre.

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — Monsieur le Président, le Comité supérieur de contrôle est sans doute l'une des institutions dont on parle le plus ces dernières semaines.

Il convient de rappeler le contexte. Les intervenants connaissent bien le Comité supérieur de contrôle. C'est sans doute aussi parce que ce dernier veille à bien informer sur la situation actuelle et les perspectives éventuelles.

Le Gouvernement précédent avait pris des décisions et déposé des projets. Toutefois, même si les composantes du Gouvernement actuel sont proches de celles du Gouvernement précédent, je tiens à me faire ma propre opinion et je refuse de me borner à appliquer des dispositions décidées antérieurement par d'autres, même si ceux-ci appartiennent à mon parti ou à un parti frère. J'entends prendre mes responsabilités en connaissance de cause. Je le répète, les acteurs ont changé et cela justifie peut-être le temps mis à déposer certains projets.

En outre, le Comité supérieur de contrôle est inclus dans un nouveau département, à savoir le département de la Fonction publique qui comporte à la fois ce que j'appelle les hommes et les briques. Pour le précédent Gouvernement — et sur ce point, je crois que tout le monde est d'accord — il semblait logique et indispensable d'amener aussi sous cette nouvelle tutelle administrative l'instrument le mieux adapté de contrôle préventif mais aussi répressif de l'exécution des marchés publics et des subventions.

Je pense que c'est une bonne chose et je regrette que certains membres du personnel du Comité supérieur de contrôle y voient une perte de prestige. D'aucuns semblent considérer comme dégradant de passer sous la tutelle du département de la Fonction publique et de devenir, en quelque sorte, des fonctionnaires comme les autres. C'est une opinion peu flatteuse pour les fonctionnaires en général.

Cela dit, la décision est prise et il faut l'assumer. Je rappelle que je n'exerce qu'une tutelle administrative en ce domaine. Il m'est donc impossible d'intervenir d'une quelconque manière sur les enquêteurs du Comité supérieur de contrôle.

Le ministre socialiste wallon que je suis n'a aucune influence sur le déroulement des enquêtes. Il n'exerce qu'une tutelle administrative.

Évidemment, lorsque sur cent enquêteurs, vingt et un suivent les cours qui sont organisés pour leur permettre d'améliorer leur formation, quelques problèmes d'organisation du travail surgissent. De là, la rédaction de cette fameuse circulaire qui portait sur certaines dispositions administratives et qui a d'emblée été interprétée comme une volonté de mainmise du ministre de la Fonction publique, par le biais de l'administration, sur le Comité supérieur de contrôle. Il n'en était rien, il ne s'agissait que d'une interprétation politique. On voulait me faire jouer un rôle que je n'ai nullement l'intention de tenir. Il n'entre certainement pas dans mes intentions d'interférer dans le fonctionnement du Comité supérieur de contrôle, pas plus que dans les enquêtes qui sont organisées. Rien n'a d'ailleurs été fait en ce sens depuis que j'exerce la tutelle administrative de ce département.

Le Comité supérieur de contrôle continue de travailler comme il l'a toujours fait et ce sera ainsi à l'avenir dès que certaines querelles internes auront cessé.

Lorsque M. Boutmans m'a interrogé une première fois à ce sujet le 20 janvier dernier, j'ai plaidé en faveur du retour au calme. J'ai essayé de faire comprendre qu'une certaine sénérité est indispensable pour pouvoir éventuellement réformer le Comité supérieur de contrôle et pour qu'il puisse à nouveau fonctionner normalement.

M. Boutmans (Agalev). — Avez-vous pris une initiative ?

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — Oui, j'ai rencontré très longuement le président du Comité supérieur de contrôle, M. De Smedt, ainsi que M. Canneel et je leur ai dit que, pour moi, le retour au calme était indispensable.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik wil best aannemen dat de minister geen greep heeft op het verloop van de onderzoeken die het Hoog Comité van toezicht verricht en dat hij die ook niet wil hebben. Vraag is wel waarom hij geen initiatieven neemt ten opzichte van de voorzitter van het Hoog Comité van

toezicht. Die man heeft ook een heel duidelijk etiket, weliswaar van een andere machtspartij dan die van de minister, en volgens het oordeel van zowat iedereen, heeft hij als enige verdienste een gepensioneerd magistraat te zijn. Hij beschikt echter wel over de bevoegdheid om een onderzoek af te remmen of te bevorderen en om de inspecteurs opdracht te geven een bepaald onderzoek te verrichten, maar niemand begrijpt op basis van welke criteria hij dat doet.

Waarom oefent u op hem nooit enige druk uit, mijnheer de minister ?

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — Parce que le président n'est précisément pas placé sous ma tutelle.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, in uw voorstel versterkt u precies de rol van de voorzitter !

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — L'avant-projet fait toujours l'objet de discussions entre mon cabinet et celui de la Justice. Je suis néanmoins d'accord avec vous pour dire que ce dossier doit progresser.

J'expliquerai la raison pour laquelle je n'ai pas repris l'avant-projet précédent pour argent comptant. Une intéressante proposition émanant du SP est intégrée dans la réflexion. Les récents conflits d'ordre barémique ont révélé de nouvelles attitudes et suscité d'autres revendications du Comité supérieur de contrôle. L'avant-projet et l'épreuve doivent donc être revus.

Vous conviendrez que l'improvisation n'est pas de mise. Vous comprendrez également que l'émoi provoqué par une simple circulaire m'incite à faire preuve de prudence lors du dépôt d'un projet de loi devant votre assemblée.

Il faut donc tout d'abord rétablir le calme. Pour ce faire, je prends des initiatives et j'établis des contacts. Je le fais le plus objectivement possible. Il est évident que mes rencontres avec M. Canneel lors des réunions hebdomadaires du comité de pilotage qui regroupent les fonctionnaires généraux du département ne portent pas sur les problèmes d'enquêtes. Ce dossier nécessite beaucoup de prudence.

Je répète que le calme doit être rétabli. Le dépôt d'un projet de loi portant sur le Comité supérieur de contrôle est impensable dans l'état où se trouve cette administration. Le malaise y est en effet permanent et la rumeur y règne en maître. Des intentions y sont sans cesse prêtées aux différents acteurs politiques.

M. Boutmans (Agalev). — Vous y organisez le malaise, monsieur le ministre.

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — J'ai clairement précisé mon point de vue au président du Comité supérieur de contrôle. Je n'ai jamais écrit au ministre de la Justice pour lui demander que les enquêtes ne soient plus confiées au comité.

De heer Boutmans (Agalev). — Maar de administrateur-generaal beweert dat zelf in zijn dienstbrief van 15 december !

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — La circulaire du 15 décembre a été suspendue en raison des remous qu'elle avait provoqués. Elle restera suspendue jusqu'au dépôt de l'avant-projet.

Par ailleurs, le Gouvernement n'a nullement l'intention de limiter les compétences du Comité supérieur de contrôle, ni de le scinder ou de le supprimer. Cet instrument reste indispensable, même si certaines corrections relatives à sa structure et à son mode de fonctionnement sont peut-être nécessaires. Les rapports entre présidents et administrateurs, d'une part, entre administratifs et enquêteurs, d'autre part, devront sans doute être modifiés. Les enquêteurs doivent avoir la possibilité d'accomplir leur mission jusqu'au bout, en toute indépendance. Ils doivent conserver leurs attributions judiciaires car les enquêtes administratives débouchent souvent sur la saisine de la Justice. Toutefois, il s'agira de préciser les limites de leurs interventions. Le Gouvernement souhaite mettre fin aux doubles ou aux triples emplois affectant l'efficacité du Comité supérieur de contrôle et décourageant son personnel.

En ma qualité de détenteur de la tutelle administrative sur le Comité supérieur de contrôle, j'ai l'intention, après discussion avec mes collègues, de construire un outil neuf sur la base des études, des propositions et des projets existants. De toute évidence, il conviendra de réaliser une articulation harmonieuse entre le travail du Comité supérieur de contrôle et celui de la Justice.

Je souhaite être diligent. Cependant, le retour au calme au sein de l'institution est impératif afin de permettre l'avancement des travaux dans la sérénité.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, is het niet zo dat de rust in het Hoog Comité van toezicht maar kan terugkeren op het ogenblik dat u met uw ontwerp naar buiten komt?

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — Je n'en suis pas sûr! La rupture des négociations en cours à propos de l'alignement des barèmes s'est produite dans des conditions contestables. En fait, la grève a débuté après le déclenchement des alarmes incendie, nonobstant la réunion de concertation prévue la semaine suivante. Voilà qui démontre à suffisance l'intensité du malaise interne...

En ce qui me concerne, je suis partisan du dialogue social. À cet égard, je dénonce avec une égale vigueur l'attitude des patrons de choc et celle des travailleurs qui refusent le dialogue.

Quoi qu'il en soit, dans le dossier qui nous occupe, le dialogue se poursuit de sorte qu'une solution sera vraisemblablement trouvée dans un délai raisonnable.

En effet, j'estime qu'il faut rechercher un équilibre entre les parties et toujours privilégier le dialogue. On continuera l'examen de ce volet des négociations sociales la semaine prochaine. Dans les jours à venir, le Comité supérieur de contrôle fera l'objet de discussions au sein du Gouvernement.

Si cela peut vous rassurer, je réaffirme à nouveau ma volonté de maintenir un outil efficace et performant. On nous taxe souvent de mauvaises intentions. Je souhaiterais que, pour une fois, l'on croie les affirmations des responsables politiques sans soupçonner ces derniers de dissimuler de sombres desseins.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, de minister is van oordeel dat deze zaken grondig moeten worden bestudeerd. Dat is ook mijn mening en ik begrijp dat dit tijd vergt. Had men echter niet beter gewacht met de overheveling van het Hoog Comité naar het ministerie van Ambtenarenzaken tot men een duidelijk inzicht had in de opdracht die het Hoog Comité in de toekomst kan vervullen? De minister kan toch niet ontkennen dat een aantal leden van het Hoog Comité deze overheveling als een poging tot degradatie aanvoelen. Ik laat in het midden of zij al dan niet gelijk hebben, al zal een gewezen Eerste minister die in een volgende regering slechts «gewoon» minister is, dat wellicht ook als een minder voorname — zij het toch welgekomen — functie beschouwen. Ervaring heb in daar niet mee, maar toch...

Voorts heeft de minister niet geantwoord op de vraag hoe het praktisch probleem van de colleges in de school voor criminologie zal worden opgelost. De minister bevestigt dat er een probleem is, maar het is nu om praktische redenen uitgesteld. In september zal men echter opnieuw met dezelfde moeilijkheden worden geconfronteerd. Wanneer meer dan 20 van de 80 ambtenaren van een dienst, die dienst tijdelijk verlaten, moet de verantwoordelijke voor de organisatie — dus de administrateur-generaal of de toezichthoudende minister — maatregelen nemen ten einde nefaste gevolgen voor de werking van de dienst te vermijden. Het is de taak van de minister om dergelijke problemen te voorkomen. Dit heeft niets te maken met het ingrijpen in individuele zaken.

De minister heeft er terecht op gewezen dat de protagonisten in de bloedvete tussen de voorzitter en de administrateur-generaal een politieke kleur hebben. Omdat alle ambtenaren die hebben. Ik heb hem dit niet horen betreuren. Hij heeft evenmin een beleidskeuze geformuleerd om dit fenomeen in de toekomst te voorkomen. Nochtans is de politisering één van de ziektes waar alle

diensten in dit land aan dreigen kapot te gaan. De politiek verantwoordelijke minister geeft echter zonder meer toe dat alle ambtenaren nu eenmaal een politieke kleur hebben. Ik zou de minister liever horen zeggen dat hij in het kader van de reorganisatie van de ambtenarij en van dit onderdeel van zijn diensten in het bijzonder, de politieke benoemingen zal beteugelen. Ik juich toe dat de minister een uitvoerig gesprek heeft gehad met beide protagonisten. Heeft dit gesprek enig resultaat gehad? Zien zij elkaar nu graag? Kunnen zij nu met elkaar samenwerken?

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — Je ne dirai pas qu'ils s'embrassent sur la bouche.

De heer Boutmans (Agalev). — Dat hoeft ook niet, maar kunnen ze wel samenwerken? Graag kreeg ik enige toelichting over de resultaten van het overleg.

Ik heb er met genoeg nota van genomen dat de beruchte dienstorder opgeschort is en blijft. Het zou duidelijker zijn te zeggen dat hij is ingetrokken. Als het resultaat hetzelfde is, wil ik de minister hierover echter niet aanvallen.

De minister zegt dat wij worden geconfronteerd met het fundamentele probleem van een malaise in het Hoog Comité en dat de rust moet worden hersteld. Ik ben zo vrij erop te wijzen dat de malaise uitsluitend haar oorzaak heeft in de door de huidige en de vorige Regering uitgesproken beleidsintenties en beleidsdaden. Daarnaast is er natuurlijk ook de bloedvete tussen de voorzitter en de administrateur-generaal.

De minister beweert dat er geen wetsontwerp kan worden ingediend zolang er geen einde komt aan de malaise. In dit geval bevinden wij ons in een vicieuze cirkel aangezien de malaise gedeeltelijk wordt veroorzaakt door het feit dat zowel de vorige als de huidige minister van Ambtenarenzaken een wetsontwerp hebben aangekondigd, dat niet wordt gerealiseerd omdat de Regering het er niet eens over raakt en de minister van Justitie een andere opvatting heeft over waar deze dienst thuishoort.

Wanneer beweerd wordt dat een wetsontwerp maar kan worden ingediend als de malaise is verdwenen, dan vrees ik dat wij de malaise vereeuwigen, want deze zal blijven duren zolang er geen duidelijkheid is over de inzichten van de minister. Wanneer hij een wetsontwerp zou indienen waarin het statuut van de betrokkenen ernstig zou worden aangetast, dan zou de malaise nog erger worden en dan zie ik niet in hoe hij uit deze duivelskring zal geraken.

M. le Président. — La parole est à M. Flahaut, ministre.

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — Monsieur le Président, je voudrais signaler à M. Boutmans qu'en matière de cours, nous étions confrontés à un problème. En effet, l'institution organisatrice des cours n'avait plus prévu de session après celle de 1996. Nous avons donc insisté auprès du ministre de la Justice pour qu'une session soit également organisée en 1997. Cela signifie que le groupe de vingt et une personnes sera réparti sur deux sessions sans perte de qualité des cours dispensés. Par ailleurs, il est plus facile de gérer deux groupes de dix personnes. Mais il s'agit là d'un élément neuf qui est intervenu à la suite des contacts avec mon collègue de la Justice.

Pour ce qui est de la politisation, ne me faites pas dire ce que je n'ai pas dit. Nous devrions avoir un grand débat sur cette question. J'ai pu constater que s'il y a bien un endroit où la politisation est très faible, c'est au niveau de l'État fédéral. Effectivement, comme le dirait Louis Michel, il reste de façon pelliculaire un phénomène de politisation, mais il n'y a pas lieu d'en faire un monde. J'ajoute que ce constat garantit probablement une forme d'équilibre dans le fonctionnement de l'État. Cependant, il est clair aussi qu'il faudra imaginer, dans les semaines à venir, des propositions visant à permettre une meilleure évaluation des fonctionnaires généraux et peut-être aussi une plus grande rotation de ces derniers dans les départements, afin d'éviter des fiefs de telle ou telle appartenance politique ou de telle ou telle communauté linguistique. Il ne faut pas que l'arbre cache la forêt. Il n'y a pas lieu d'affirmer que la fonction publique est politisée à outrance. Il faut avoir conscience que des désignations se font au niveau politi-

que, encore que, maintenant, les comités de direction des différents départements jouent un rôle certain. Pour être bref, je dirais qu'il devient difficile d'obtenir un emploi en se faisant pistonner.

Par ailleurs, il est vrai que, sous le précédent Gouvernement, on a évoqué des projets de réforme. Dans les déclarations du Gouvernement, il a été question notamment de projets pour le Comité supérieur de contrôle avec des intentions louables de plus grande efficacité, d'économies, de gains de temps et d'énergie, etc. Et depuis, il y a des malaises. Sans doute existaient-ils déjà avant, mais ils se sont accentués. Vous me suggérez de déposer des projets, en ajoutant que l'on verra bien après. À cela je réponds que l'on peut espérer en revenir à un comportement normal pour avoir un débat serein, afin que le dépôt d'un texte ou d'un avant-projet ne déclenche pas immédiatement une grève ou un arrêt de travail.

Cette mobilisation contre un projet qui n'est pas encore finalisé, contre des intentions ou d'éventuels sombres desseins qui animeraient le Comité supérieur de contrôle, peut être qualifiée de résistance au changement et de combat conservateur.

J'ai la faiblesse de croire que le projet que nous voulons déposer va dans le sens d'une lutte contre la corruption et la fraude. Il est donc éminemment progressiste.

Je regrette de constater, au sein de l'institution, de la résistance au changement. Cette situation ne doit toutefois pas nous empêcher de faire de la politique, de prendre des décisions ou d'avoir des projets. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Tot besluit van deze vraag om uitleg heb ik twee moties ontvangen.

De eerste, ingediend door de heren Boutmans en Anciaux, luidt :

« De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Boutmans over het Hoog Comité van toezicht,

Gehoord het antwoord van de minister,

Verzoekt de Regering ten spoedigste het aangekondigde wetsontwerp met betrekking tot het Hoog Comité van toezicht in te dienen,

Spreekt zich uit voor het behoud van de gerechtelijke bevoegdheid van dit comité. »

De tweede, ingediend door mevrouw Maximus, luidt :

« De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van de heer Boutmans over het Hoog Comité van toezicht en het antwoord van de minister van Ambtenarenzaken,

Gaat over tot de orde van de dag. »

« Le Sénat,

Ayant entendu la demande d'explications de M. Boutmans sur le Comité supérieur de contrôle et la réponse du ministre de la Fonction publique,

Passe à l'ordre du jour. »

Wij stemmen later over de gewone motie, die de voorrang heeft.

Nous procéderons ultérieurement au vote sur la motion pure et simple, qui bénéficie de la priorité.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de Voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le Président

De Voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het Bureau.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

Ces propositions sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

WETSONTWERP — PROJET DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De Regering heeft ingediend een wetsontwerp houdende instemming met de aanvullende overeenkomst ondertekend te Brussel op 20 april 1994, tot wijziging van de overeenkomst en tot opheffing van het protocol tussen de republiek Korea en het koninkrijk België tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, ondertekend te Brussel op 29 augustus 1977.

Le Gouvernement a déposé un projet de loi portant assentiment à la convention additionnelle signée à Bruxelles le 20 avril 1994, modifiant la convention et supprimant le protocole entre la république de Corée et le royaume de Belgique tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu, signés à Bruxelles le 29 août 1977.

Dit wetsontwerp zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Het werd verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Il a été renvoyé à la commission des Affaires étrangères.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De volgende wetsvoorstellen werden ingediend :

1° Door de heer Olivier, tot invoeging van een artikel 38ter in de arbeidswet van 16 maart 1971, met het oog op een betere bescherming van werknemers die belast zijn met geldtransporten;

Les propositions de loi ci-après ont été déposées :

1° Par M. Olivier, insérant un article 38ter dans la loi du 16 mars 1971 sur le travail, en vue de mieux protéger les travailleurs chargés du transport de fonds;

2° Door de heer Philippe Charlier, tot wijziging van artikel 54 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992;

2° Par M. Philippe Charlier, modifiant l'article 54 du Code des impôts sur les revenus 1992;

3° Door mevrouw Willame-Boonen, tot wijziging van een artikel 104, 8°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, met het oog op een betere bescherming van het onroerend cultureel erfgoed;

3° Par Mme Willame-Boonen, modifiant l'article 104, 8°, du Code des impôts sur les revenus 1992 en vue de protéger le patrimoine culturel immobilier;

4° Door de heer Philippe Charlier en mevrouw Willame-Boonen, tot wijziging van artikel 212 van het Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten;

4° Par M. Philippe Charlier et Mme Willame-Boonen, modifiant l'article 212 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe;

5° Door de heer Philippe Charlier, tot wijziging van artikel 60 van het Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten;

5° Par M. Philippe Charlier, modifiant l'article 60 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe;

6° Door mevrouw Lizin, strekkende tot controle op de toepassing van de resoluties van de Wereldtop voor sociale ontwikkeling die van 6 tot 13 maart 1995 te Kopenhagen heeft plaatsgevonden;

6° Par Mme Lizin, visant au contrôle de l'application des résolutions du Sommet mondial pour le développement social, réuni à Copenhague du 6 au 13 mars 1995;

7° Door de heer Erdman, tot invoering van een hoofdstuk IIIbis (nieuw) in titel IV van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968;

7° Par M. Erdman, insérant un chapitre IIIbis (nouveau) au titre IV de la loi relative à la police de la circulation routière, coordonnée le 16 mars 1968;

8° Door de heer Boutmans, tot aanvulling van artikel 37, 12°, van de arbeidswet van 16 maart 1971, houdende verbod van nachtarbeid voor vervoer van geld en effecten;

8° Par M. Boutmans, complétant l'article 37, 12°, de la loi du 16 mars 1971 sur le travail, en vue d'interdire le travail nocturne des convoyeurs de fonds et de titres;

9° Door de heer Jonckheer, houdende organisatie van een referendum op initiatief van de bevolking of van het Parlement over de goedkeuring van internationale verdragen of van wetten die voorzien in een soevereiniteitsoverdracht.

9° Par M. Jonckheer, organisant le référendum d'initiative populaire ou parlementaire en matière d'approbation de traités internationaux ou de lois réalisant des transferts de souveraineté.

Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

De heer Jonckheer heeft ingediend een voorstel tot herziening van titel III van de Grondwet, om nieuwe bepalingen in te voegen betreffende het referendum.

M. Jonckheer a déposé une proposition de révision du titre III de la Constitution, en vue d'y insérer des dispositions nouvelles relatives aux référendums.

Het voorstel zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

La proposition sera traduite, imprimée et distribuée.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden.

Elle est renvoyée à la commission des Affaires institutionnelles.

VRAGEN OM UITLEG — DEMANDES D'EXPLICATIONS

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — Het Bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen:

1. Van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «het uitblijven van de aanbevelingen die werden voorgesteld door de onderzoekscommissie legeraankopen»;

Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes:

1. De M. Goris au ministre de la Défense nationale sur «l'absence de mise en œuvre des recommandations de la commission d'enquête parlementaire sur les commandes militaires»;

— Verwezen naar de plenaire vergadering.

Renvoi à la séance plénière.

2. Van mevrouw Nelis-Van Liedekerke aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «het economisch jaarverslag van de Europese Commissie»;

2. De Mme Nelis-Van Liedekerke au ministre de l'Emploi et du Travail sur «le rapport annuel économique de la Commission européenne»;

— Verwezen naar de plenaire vergadering.

Renvoi à la séance plénière.

3. Van de heer D'Hooghe aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de organisatie van de dringende medische hulpverlening»;

3. De M. D'Hooghe au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «l'organisation de l'aide médicale urgente»;

— Verwezen naar de commissie van Sociale Aangelegenheden (openbare vergadering).

Renvoi à la commission des Affaires sociales (réunion publique).

4. Van de heer Goovaerts aan de Vice-Eerste minister en minister van Economische Zaken en Telecommunicatie over «de oprichting van een positieve risicocentrale»;

4. De M. Goovaerts au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «la création d'une centrale des risques positifs»;

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden (openbare vergadering).

Renvoi à la commission des Finances et des Affaires économiques (réunion publique).

5. Van de heer Mouton aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de geplande interpolitiezone van het type B in Haspengouw».

5. De M. Mouton au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «le projet de zone interpolice de type B en Hesbaye».

— Verwezen naar de commissie van de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden (openbare vergadering).

Renvoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives (réunion publique).

Dames en heren, onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Notre ordre du jour est ainsi épuisé.

De Senaat vergadert opnieuw woensdag 20 maart 1996 om 9 uur 30.

Le Sénat se réunira le mercredi 20 mars 1996 à 9 heures 30.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 18 h 50 m.)

(La séance est levée à 18 h 50 m.)

BIJLAGE — ANNEXE*Inoverwegingneming — Prise en considération*

Lijst van de in overweging genomen voorstellen:

Liste des propositions prises en considération:

A. Wetsvoorstel:

Tot wijziging van artikel 488*bis* van het Burgerlijk Wetboek (van de heer Boutmans).

A. Proposition de loi:

Modifiant l'article 488*bis* du Code civil (de M. Boutmans).

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

B. Voorstellen van resolutie:

Betreffende de organisatie en het beheer van het archiefwezen (van de heer Vandenbroeke).

B. Propositions de résolution:

Relative à l'organisation et à la gestion des archives (de M. Vandenbroeke);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Betreffende de situatie van de Koerden in Koerdistan (van mevrouw Lizin).

Relative à la situation des Kurdes au Kurdistan (de Mme Lizin).

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires étrangères.